

Wschodzenak

Protyka

sa Sserbow

na lěto

1873.

*Maćica
serbska.*

Z nakładom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji J. E. Smolerja.

F22.
16

W tutym 1873 lecie po skrystubiu, totrez 365 dniow wopshija, liczi so:

wot stworjenja swěta	5822,	wot sakoženja budysleho tachantstwa	653
wot wustajenja julianskeje prothyki	1918,	wot spoczatka reformazije	356
wot czerpenja a horjestacija Skrystufoweho	1840,	wot naroda krala Jana	72
wot spoczatka křesćijanstwa w Eserbach	853,	wot sakoženja macjizy herbskeje	26

Zyrkwinske lětne snamjenja.

<p>W porjedzenej Rehorjowej prothyzy</p> <p style="text-align: center;">XII</p> <p style="text-align: center;">I</p> <p style="text-align: center;">VI</p> <p style="text-align: center;">I</p> <p style="text-align: center;">E</p> <p>18. haperl.</p> <p>24 njedzele po swj. trojizy</p>	<p style="text-align: center;">skota liczba</p> <p style="text-align: center;">epakty</p> <p style="text-align: center;">wobwod flónza</p> <p style="text-align: center;">romske danke czišto</p> <p style="text-align: center;">pismik njedzelski</p> <p style="text-align: center;">jntrowniczka</p> <p>8. haperl.</p> <p>1. adv. 24.</p>
--	---

Mózne wichory a šylne dzeschcziki wjele šklob nacizinja.
 Husanz y a waki a mysche płody semje wobsklobja
 Wjele rchow, malo sornow.

Schtyri lětne czašy.

- Sapoczatk nalězja: 20. mērza rano 2 hodž.
- lězja: 21. junija dop. 4 hodž.
- nashmy: 22. a 23. sept. połnozy 12 hodž.
- šmy: 21. decembra popošt. 6 hodž.

Schtyri kwatembry.

<p>W porjedzenej Rehorjowej a w starej julianskej prothyzy</p> <p>5. mērza</p> <p>4. junija</p> <p>17. septembra</p> <p>17. decembra</p>	<p>{</p> <p>{</p> <p>{</p> <p>{</p>	<p>Reminiscere</p> <p>Swj. trojizy</p> <p>Křizja</p> <p>Luzije</p>	<p>{</p> <p>{</p> <p>{</p> <p>{</p>	<p>21. februara.</p> <p>22. meje.</p> <p>19. septembra.</p> <p>19. decembra.</p>
---	-------------------------------------	--	-------------------------------------	--

Sacznice flónčzka a měšaczka.

W l. 1873 so flónčzko a měšaczk dwaj krócj saczmitaj, wot kotrchž přenje sacznice flónčzka a druhe měšaczka pola naš widžene budže. Přenje sacznice měšaczka stanje so 12. meje dop. 10 h. 26. m. hacž do 2 h. 8 m. a widzi so w Amerizy, w Australiskej a w Afiskej. Přenje sacznice flónčzka směje so: 26. meje a je pola naš widžecž dop. 8 h. 25. m. hacž do 10 h. 23. m. Druhe sacznice měšaczka 4. novembra rano w 2 h. 59 m. hacž do 5 h. 29 m. budže pola naš widžene. Druhe sacznice flónčzka 20. novembra rano 4 h. 36 m. budže jenož w połonskich morjach widžene.

Zutrowna tabella.

<p>1874: 5. haperleje.</p> <p>1875: 28. mērza.</p> <p>1876: 16. haperleje (přch.l.)</p> <p>1877: 1. haperleje.</p> <p>1878: 21. haperleje.</p> <p>1879: 13. haperleje.</p>	<p>1880: 28. mērza (přch. l.)</p> <p>1881: 17. haperleje.</p> <p>1882: 9. haperleje.</p> <p>1883: 25. mērza.</p> <p>1884: 13. haperleje (přch. l.)</p> <p>1885: 5. haperleje.</p>
--	---

W l. 1873 knjezi Měšaczk (C).

Stolětna prothka praji, so su te lěta, w kotrchž měšaczk knjezi, bóle mokre džihi šymne a huče.
 Malěto je jara mokre a pschi tym czopke, mērž je šymny, ma pať dzeschcziki, na kotrez šyma šlěduje; junij je rjaný a s dzěla dzeschczikožty.

W lěczu je s kwiłemi czopko, tola pať tež husto šymne wjedro.

Nashma a šyma stej pschi sapoczatku mokrej a smějetej přenju šymu; pschi kónzu novembra a w decembri pónđe šněh a na to nastanje wótre mjesnjenje. W tutej šmje wowzy a pčožy jara kónz bjeru.

Malětny šyw, kaž jeczmen a wosš, budže přenje žně dawacz, nješmje so pať přčas mēru sahe wosšycz. Wjele šyna budže ale malo wotamy.

Nashmny šyw, jeli je sahe wosšy, so lohzy nješfash. Mōž a pschenza smějetej wjazy flónmy, hacž sornow.

Nashmu dyrbi so wschitko sahe wosšycz a šymjo so prawje sawlōczicž. Wjele šadu njebudže.

12 njebjeske snamjenja.

<p> boran,</p> <p> byt,</p> <p> dwójnikaj,</p> <p> raf,</p>	<p> law,</p> <p> knjezna,</p> <p> waha,</p> <p> schorpion,</p>	<p> tšělnik,</p> <p> kozorōžt,</p> <p> wóbnny muž</p> <p> ryboje.</p>
---	--	---

Abbreviatury abo pschifrótschenja flówow.

<p>○ flónčzko,</p> <p>⊂ měšaczk,</p> <p>● Pošny měšaczk,</p> <p>⊙ Pošleni bērtlik,</p> <p>⊙ Młody měšaczk,</p> <p>⊙ Přeni bērtlik,</p>	<p>šh. p. šhadjenje popoštju.</p> <p>šh. d. šhadjenje dopoštja.</p> <p>šh. p. šhowanje popoštju.</p> <p>šh. d. šhowanje dopoštja.</p> <p>hod. hodžina.</p> <p>min. minuta.</p> <p>* štótne wiki.</p>
--	--

1873. Januar,

wulki różk,
ma 31 dnjow.

Mefackłowe
pſchemjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermanki
a
ſkótne wiki.

Tydzień a dny.	Porządżena protyka		Stara julianſka December.	☉			☾
	ewangelſka.	katholſka.		ſſhab. h. m.	ſſhow. h. m.	Wſchodzenie i zamykanie.	
1. tydzień. Text dop.: Luc. 12, 5—9; pop.: Matth. 10, 24—26.							
1 ſrjeda	Rowe lito	Rowe lito	20 Ignaca	8 5 4 3		ſh. p.	
2 ſchtw.	Makſcharja	Makarija	22 Juliany	8 5 4 4		8 9	
3 pjatk	Kaſchpra	Anthera	22 Anastasija	8 5 4 5		9 36	
4 ſobot.	Baſzarja	Benediktſy	23 10 martr.	8 4 4 6		11 0	
2. tydzień. Text dop.: Luc. 2, 33—40; pop.: 1. Mójſ. 17, 1—4;							
5 njedz.	n. po n. l.	nj. p. nowym l.	244. adventa	8 4 4 7		ſh. d.	
6 pónbz.	Œjoch kral.	Swj. 3 kral.	25 Bozi dzeń	8 4 4 8		0 19	
7 wut.	Juliany	Luciana	26 Bozejmac.	8 4 4 9		1 38	
8 ſrjeda	Erharda	Severina	27 Sčėpana	8 4 4 10		2 54	
9 ſchtw.	Čjeſczomėra	Juliana	28 20,000 m.	8 3 4 12		4 10	
10 pjatk	Zacharijaſa	Agathona	29 Njew. dz.	8 2 4 14		5 25	
11 ſobot.	Mloſtije	Hygina	30 Anisije	8 2 4 15		6 34	
3. tydzień. Text dop.: Luc. 2, 41—52; pop.: 1. Mójſ. 28, 10—17.							
12 njedz.	1. n. p. 3l	1. n. p. 3 kral.	31 n. p. hodz.	8 2 4 16		7 32	
13 pónbz.	Silarija	Vincencija	1 januara	8 1 4 18		ſth. p.	
14 wut.	Felixa	Felixa ſ Mol.	2 Sylvestra	8 0 4 20		4 50	
15 ſrjeda	Bohumėra	Maura	3 Gordija	7 59 4 21		5 59	
16 ſchtw.	Erdmuthy	Marcella	4 70 jap.	7 58 4 23		7 9	
17 pjatk	Antonija	Antonija	5 Theonasa	7 57 4 24		8 19	
18 ſobot.	Felicity	Pėtr ſtot N.	6 Troch kr.	7 57 4 25		9 27	
4. tydzień. Text dop.: Jan. 2, 1—11; pop.: 1. Mójſ. 50, 15—21.							
19 njedz.	2. n. p. 3 kral.	2. n. p. 3 kral.	71. n. p. 3 kr.	7 56 4 27		10 36	
20 pónbz.	Fab. a Seb.	Fab. a Seb.	8 Jurija kr.	7 55 4 28		11 47	
21 wut.	Haiže	Haiže	9 Polycukta	7 54 4 30		ſth. d.	
22 ſrjeda	Charity	Vincenca	10 Reh. Naz.	7 53 4 32		1 0	
23 ſchtw.	Timotheja	Marije ſlub.	11 Theodos.	7 52 4 34		2 17	
24 pjatk	Vincenza	Timotheja	12 Tatiana	7 50 4 36		3 38	
25 ſobot.	Paw. wobr.	Paw. wobr.	13 Hermyla	7 49 4 38		4 59	
5. tydzień. Text dop.: Matth. 8, 5—18; pop.: 2. Mójſ. 34, 4—10.							
26 njedz.	3. n. p. 3 kral.	3. n. p. 3 kral.	142. n. p. 3 kr.	7 48 4 40		6 17	
27 pónbz.	Jana Khryst.	Jana Khryst.	15 Jana Kal.	7 47 4 41		7 22	
28 wut.	Karolin.	Karliny wud.	16 Pėtr w rječ	7 46 4 43		ſh. p.	
29 ſrjeda	Theob.	Franca Sal.	17 Antona w.	7 45 4 44		5 35	
30 ſchtw.	Abelgundy	Martiny	18 Athanas.	7 43 4 46		7 8	
31 pjatk	Birgijija	Pėtra z Noſe	19 Makarija	7 41 4 47		8 36	

☾ Prėni
bėrtl. 5. jan.
wjecz. 10 hodz.
17 min. ſmėje
ſnėh a wėtr.

☉ Poſny
mėſ. 13. jan.
wjecz. 5 hodz.
12 min. poſaże
ſnėh a deſzcz.

☾ Poſleni
bėrtl. 21. jan.
wjecz. 9 hodz.
20 min. moht
deſzcz pſchi-
njeſcz.

☉ Młody
mėſ. 28. jan.
wjecz. 6 hodz.
26 min. pſchi-
njeſe wėtr a
ſnėh.

Stoletna
protyka.

Sapoczatk
januara ſmėje
ſtajnu ſum; i
8. pſchidzje ſ
nowa ſnėh a
ſhna woſtanje
hacž do 15.;
na to hacž do
kónza czopli-
ſche wjedro na-
ſtanje ſ wė-
trom, ſnėhom
a ſ deſzczifom.

1. Ripſt.
7. Bart
lane wiki.
8. Minakaf.*
Njeſwaczi-
dko.*

14. Falſch-
trom.*
27. Kinsbort.*
Lubań.†
Kumburg.

NB. Dotėłz ſo
biſchczje pſchego
hermanki pſche-
poſożuja, bha
ſu ſmolki mōz-
ne.

Snamijeſchko
* rėka ſkótne
wiki, ſn. † pal
hermank a
ſkótne wiki.
Dzėz, ničžo
pſchitajane nje-
je, tam je jenož
hermank.

Wopomnienia
hódne dny.

1. Rowe lito.
2. Landtag.
6. Œjoch tra-
low.
20. Fabiana a
Sebastiana.
22. Vincenza.
25. Pawoła
wobroczenje
abo ptaczi
kwaſ.

1873. Februar,

maty rózž,
ma 28 dnjow.

Měšackłowe
přcheměnjene.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
škótne wiski.

Tydjenje a dny.	Porjedjena protyka		Stara julianska Januar.	☉		Měšackłowe mámjenje.	☾ řř. řh. ř. řh.
	evangeljska.	katholjska.		řřhad. ř. řh.	řřow. ř. řh.		
1 řobot.	Brigitty	Ignaca	20 Euthymija	7 40	4 49		10 3
6. tydžen.	Text dop.: Matth. 8, 32—27; 4. n. p. 3 kral.		pop.: Josua 1, 7—9; Pš. 12, 2—6.				
2 řjedž.	4. n. p. 3 kral.	4. n. p. 3 kral.	21 Š. n. p. 3 kr.	7 38	4 51		11 26
3 póněž.	Blážija	Blážija	22 Timotheja	7 36	4 53		řh. řh.
4 wut.	Veroniki	Veroniki	23 Klemensa	7 35	4 55		0 43
5 řrjeda	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 34	4 57		2 1
6 řřtw.	Dorotheje	Dorotheje	25 Reh. theol.	7 33	4 58		3 16
7 pjatt	Richarda	Romualda	26 Xenofona	7 31	5 0		4 26
8 řobot.	Honorata	Jana martr.	27 Jan. Khr.	7 29	5 2		5 26

7. tydžen.	Text dop.: Matth. 20, 1—16; pop.: 1. Krón. 18, 15—20.						
9 řjedž.	Septuagesima	Septuagesima	28 4. n. p. 3 kr.	7 27	5 4		6 19
10 póněž.	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignacija	7 25	5 6		7 0
11 wut.	Eufrosinty	Desiderija	30 Basila W.	7 23	5 8		7 30
12 řrjeda	Jordana	Agaba	31 Cyra	7 21	5 10		řh. řh.
13 řřtw.	Eulalije	Jordana	1 februara	7 19	5 11		6 8
14 pjatt	Valentina	Valentina	2 Mar. wuč.	7 17	5 13		7 18
15 řobot.	Faustina	Bruna	3 Simeona	7 15	5 15		8 26

8. tydžen.	Text dop.: Łuf. 8, 4—15; pop.: 2. Sam. 12, 1—7.						
16 řjedž.	Sexagesima	Sexagesima	Septuages.	7 14	5 16		9 36
17 póněž.	Konstancije	Konstancije	5 Agathy	7 12	5 18		10 48
18 wut.	Konfordije	Konfordije	6 Dorotheje	7 10	5 20		řh. řh.
19 řrjeda	Sufanny	Mansueta	7 Parthena	7 8	5 22		0 3
20 řřtw.	Leberecht	Eucharija	8 Theodora	7 6	5 23		1 20
21 pjatt	Eleonory	Abelheidy	9 Nikifora	7 4	5 25		2 39
22 řobot.	Pětr. stol.	Pětra stol.	10 Charalam.	7 2	5 27		3 57

9. tydžen.	Text dop.: Łuf. 18, 31—48; pop.: 1. Kral. 2, 1—4.						
23 řjedž.	Quinquages.	Quinquages.	1 Sexages.	7 0	5 29		5 5
24 póněž.	Matthias	Matthiasa	12 Meletija	6 58	5 31		6 5
25 wut.	Bořtnizy	Bořtnizy	13 Eulalije	6 57	5 32		6 40
26 řrjeda	Bořtelna	Bořtelna řrj.	14 Auxencija	6 55	5 34		7 10
27 řřtw.	Bollbrechta	Leandra	15 Onesima	6 53	5 36		řh. řh.
28 pjatt	Matarija	Matarija	16 Pamfila	6 51	5 37		7 30

☾ Pření
běřt. 4. febr.
dop. 10 hodž.
55 minut. řa-
pocznje řo ř
čjopłřřim
wjedrom.

☉ Pořny
měř. 12. febr.
přřip. 12 hodž.
22 min. mőže
beřřčjil přři-
njelř.

☾ Pořleni
běřt. 20. febr.
dop. 12 hodž.
13 min. pořaje
na řymne wje-
dro.

☉ Mřody
měř. 27. febr.
rano 4 hodž.
12 minut. ma
jařne a řymne
dny.

Stolětna
protyka.
1. febr. bu-
dže čjopłř, 3.
hačž do 6. řy-
ma a pomřo-
čjene njebo;
8. řjenje; 13.
beřřčj; wot
16. hačž do
řonřa řněř a
wulka řyma.

3. řarow.†
5. Měřwa-
čjřto.*
Radeberg.*

10. Šhorjelř.†
Łufow.*

11. řalř-
řrow.*
Łufow.

12. Minatař.*

15. Budyřřin*

17. Gařyn.†
Přřibuš.†

21. řalawa.*

24. Biřřopizy.
Wojereřy.†
Brodny.†
Řalawa.
řařonřa.
Nowořalř.

26. Bjernaczi-
řy.†
Grořřehain.*

Wopamnjena
hődne dny:

1. Kralowřte
dawki.

2. Šwěčřř
Marije.

24. Matthia-
řa.

25. Bořtnizy.

1873. Měrz,

našletník,

ma 31 dnjow.

Měřackowe
přeheměnenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermaniti
a
řkótne wiki.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara juliansta Februar.	☉		Mjesečne mnamjenja	☾
	evangelska.	katholiska.		řřhad. h. m.	řřhow. h. m.		
1 řobot.	Albina	Albina	17 Theodora	6 48	5 39		8 57
10. tydžen. Text dop.: Jana 10, 12—16; pop.: 1. řral. 3, 5—15.							
2 njeđz.	Innocent	1. njeđz. pořta	18 Estomihi	6 46	5 41		10 21
3 pónđz.	Kunig.	Kunigundh	19 Archippa	6 44	5 43		11 42
4 wut.	Gabriana	Abriana	20 Lea kat.	6 42	5 45		řh. d.
5 řrjeda	Kwatemala	Suche dnj	21 Timotheja	6 39	5 47		1 3
6 řřtw.	Fridolina	Fridolina	22 Eugena	6 37	5 49		2 16
7 pjatt	Perpetny	Domascha A.	23 Polikarpa	6 35	5 50		3 22
8 řobot.	Filemona	Filemona	24 Hlowy J.	6 33	5 51		4 18
11. tydžen. Text dop.: Matth. 15, 21—28; pop.: Ezech. 33, 7—9.							
9	miniscere	2. njeđz. pořta	25	6 30	5 53		5 1
10 pónđz.	Alexandra	Anastasje	26 Tarasija	6 28	5 55		5 36
11 wut.	Kosiny	Eulogija	27 Porfyra	6 26	5 57		5 59
12 řrjeda	Kehorja	Kehorja wulf.	28 Prokopa	6 24	5 58		6 19
13 řřtw.	Salomona	Nicefora	1 měrcu	6 21	6 0		6 34
14 pjatt	Boř. pi.	Mathilde	2 Hesychija	6 19	6 2		řřh. p.
15 řobot.	Křryřtoř	Longina	3 Eutropija	6 17	6 3		7 27
12. tydžen. Text dop.: Lut. 20, 9—20; pop.: Neh. 9, 30—34.							
16 njeđz.	Oculi	3. njeđz. pořta	4 Reminis.	6 15	6 4		8 39
17 pónđz.	Herty	Patricija	5 Konona	6 13	6 6		9 53
18 wut.	Anselma	Cyrilla	6 42 martr.	6 11	6 8		11 9
19 řrjeda	Josefa	Josefa	7 Theofilakt.	6 8	6 10		řřh. d.
20 řřtw.	Joachima	Joachima	8 Kapita	6 6	6 11		0 27
21 pjatt	Benedikta	Benedikta	9 Sebastiana	6 3	6 13		1 45
22 řobot.	Kasimira	Oktaviana	10 Kodrata w.	6 1	6 15		2 56
13. tydžen. Text dop.: Jana 15, 18—25; pop.: Ğiob 22, 21—30.							
23 njeđz.	Katere	4. njeđz. pořta	11 Oculi	5 59	6 16		3 55
24 pónđz.	Gabriela	Siměona	12 Theofana	5 57	6 18		4 38
25 wut.	Mar. přřip.	Mar. přřip.	13 Nicefora	5 55	6 20		5 10
26 řrjeda	Kastula	Ludgera	14 Benedikta	5 53	6 21		5 34
27 řřtw.	Kupertu	Kupertu	15 Agapija	5 50	6 22		5 53
28 pjatt	Angeliki	Sirta III.	16 Sabina	5 48	6 24		řřh. p.
29 řobot.	Eustachija	Eustachija	17 Alexija	5 45	6 26		7 50
14. tydžen. Text dop.: Jana 16, 12—22; pop.: Ğef. 53, 4 a 5.							
30		5. njeđz. pořta	18 Katere	5 43	6 28		9 18
31 pónđz.	Detlawa	Walbinh	19 Josefa	5 41	6 29		10 33

☾ Přeni
běřti. 2. měřz.
rano 2 hodž.
14 min. pořaje
na řněh a měřr
a deřřej.

☉ Pořny
měř. 14. měřza
rano 6 hodž.
34 min. mōhř
lěpřche wjedro
přřinjeřč.

☾ Pořleni
běřti. 21. měřz.
wjecž. 11 hodž.
9 minut. ma
njewobřtajne
wjedro.

☉ Mřody
měř. 28. měřza
pop. 1 hodž.
44 min. po-
řaje wěřr a
deřřej.

Stoletna
protyka.

1., 8. a 9.
měřza bubže
mokře wjedro;
13. hačž do
15. deřřej; 18.
hačž do 20. lōb;
22. hačž 29.
wulfki wěřr; 31.
deřřej.

1. Trěbule.†
  3. Biřkopizy.*
Luborař.
Řahaň.†
Ğrōđ.†
  4. Wart*(lane
wiki.)
Wariřčej.†
  5. Njeřwa-
čjidto.*
  10. Rōřbert.†
  11. Dobřofug.†
Ğalřřřrow.*
Pař.†
  12. Minakař.*
Nadeburg.*
  15. Ğitawa.
  17. Njřřwawčř
Ğalřřřrow.†
Ğalřřřrow.†
Ğitawa.*
Stokpnyo.†
Lubin.
  19. Wōřpork.*
Ruhland.
  20. Ğořžij.*
  24. Dřažžžany
ř. m.
Ğořřřřin.
Njřřbach.†
Dubž.†
Grabin.*
  25. Grabin.
  26. Ğemr.†
  28. Drtrand.†
  31. Biřkopizy.*
Lubij.*
Wuřřatow.†
Wōřřřin.†
Pořčžniza.*
Lubnjow.
- Wopomnjenja
hōdne dnj.
5. Kwatbr.
  31. Ğralowřřa
renta.

1873. Gaperleja,

jutrownik,

ma 30 dnjow.

Měšackłowe
pšcheměnjene.
Wjebro.
Stolětna
protyka.

Šermantki
a
šdōtne wiki.

Tydjenje a dny.	Porjedžena protyka		Stara julianska Měrja.	☉		Mjesečne namjenja	☾
	ewangelska.	katholska.		šřab. h. m.	řřow. h. m.		
1 wut.	Theodory	Huga	20 Sabbasa	5 39	6 31		11 59
2 řrjeda	Rosimundy	Franca z P.	21 Jakuba	5 36	6 33		řř. d.
3 řřtw.	Eugen reiči	Darija	22 Basilija	5 34	6 35		1 11
4 pjatk	Ambr.	řřidora	23 Nika	5 32	6 36		2 13
5 řobot.	Marima	Vincenca	24 Zacharias.	5 30	6 37		3 3

15. tydžen. Text dop.: Matth. 21, 1—9; pop.: řř. 53, 11—12.

6 njedž.	Balsmarum	Bowoićka	26 Judica	5 27	6 39		3 37
7 pōndž.	Louisy	Egesippa	25 Gabriela	5 25	6 41		4 5
8 wut.	Čōlestina	Dionysija	27 Matrony	5 23	6 43		4 27
9 řrjeda	Theofila	Mar. Kleof.	28 Hilariona	5 20	6 44		4 42
10 řřtw.	Seleny řřtw.	Zeleny řřtw.	29 Zeleny řř.	5 18	6 46		4 56
11 pjatk	Čžič. pj.	Wulfi pjatk	30 Čich, pjatk	5 16	6 48		5 6
12 řobot.	Eustorgija	Julija	31 Hypathija	5 14	6 50		řř. p.

16. tydžen. Text dop.: Marc. 16, 1—8; pop.: Luc. 24, 1—6.

13 njedž.	1. řř. jutrow	1. řř. dž. jutr.	1 Balsmarum	5 11	6 51		7 41
14 pōndž.	2. řř. jutrow	2. řř. dž. jutr.	2 Tita th.	5 10	6 53		8 57
15 wut.	Baterna	Anastafija	3 Niketasa	5 8	6 55		10 17
16 řrjeda	Marona	Marona	4 Józefa	5 6	6 56		11 36
17 řřtw.	Rudolfa	Rudolfa	5 Theodula	5 3	6 57		řř. d.
18 pjatk	Baleriana	Eleuthera	6 Eutyčhija	5 1	6 59		0 49
19 řobot.	Šermogeny	Leona IX.	7 Jurija	4 59	7 1		1 13

17. tydžen. Text dop.: Jan. 20, 24—29; pop.: Jan. 14, 1—6.

20 njedž.	Duasim.	1. nj. p. jutr.	8 jutr. nička	4 57	7 3		2 39
21 pōndž.	Abolarija	Anselina	9 2. sw. jutr.	4 55	7 4		3 13
22 wut.	Sothera	Sotera	10 Terenca	4 53	7 6		3 38
23 řrjeda	Jurija	Jurija	11 Antipasa	4 51	7 8		3 57
24 řřtw.	Alberta	řřidela	12 Basilija	4 50	7 9		4 15
25 pjatk	Marka	Marka	13 Martina p.	4 48	7 10		4 29
26 řobot.	Klata	Marcellina	14 Aristarch.	4 45	7 12		řř. p.

18. tydžen. Text dop.: Jan. 21, 15—17; pop.: Matth. 18, 10—14.

27 njedž.	Miserik. Dom.	2. nj. p. jutr.	15 Quasimod.	4 43	7 14		8 10
28 pōndž.	Bitala	Bitala	16 Agapije	4 41	7 15		9 33
29 wut.	Sybille	řřetra m.	17 Simeona	4 39	7 17		10 51
30 řrjeda	Eutropija	Kathy Sien.	18 Jana dec.	4 37	7 19		11 59

☽ Přeni
běřtl. 4. řapr.
wjecž. 7 řodž.
26 min. pšči-
njeře wětr a
deřčž.

☽ Potny
měř. 12. řapr.
wjecž. 10 řodž.
21 min. mōže
rjenisře mje-
bro pščinjeřčž.

☽ Pořleni
běřtl. 20. řapr.
rano 6 řodž.
37 minut. ma
njewořřajne
wjebro.

☽ Mřoby
měř. 26. řapr.
wjecž. 11 řodž.
34 minut. na
pōmrōčžene
njenje a deřčž
pořže.

Stolětna
protyka.

Wot 1. řacž
do 9. řaperl.
budže wětr a
deřčž; 10. —
13. deřčž; 14.
řřma; wot 21.
do 25. řřany
čžab; wot 26.
do řřnža
deřčž.

2. Mjeřwa-
čžidko.*
3. Šhorjełž.*
Kamjełž.*
4. Stara
Darbna.*
Beřřow.
5. Budyřřin.
Drtrand.*
Trěbule.†
7. Budyřřin*
Kulow.
Gařřyn.†
Luborař.
- Drtrand.
8. Barřčž.†
řalsřřrow.*
9. Minakař.*
15. Džže.†
Šřerachow.

17. řodžij.*
19. Stara
Darbna.*
21. řinsbřř.*
řōžřow.
Wōřřort.*
řřočžebus.†
23. Kadeberg.*
24. Kadeberg.
26. Drřowl.*
28. Rowořřalž.
Mikorař.

- Drřowl.
Brobř.†
29. řřaw.*

Wopomnjeňa-
řōdnj dny.

1. Dawři řa
wopaleńřřu
pořřadnizu.
15. řarsřon-
řře a řje-
mjeřniřře
dawři.
23. Jurija.
25. Marka.

1873. Meja,

różownik,

ma 31 dnjow.

Měšaczkowe
přcheměnjeno.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
štótne wiki.

Tydjenje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianska Saperleja.	☉		Mjesečne namjenja.	☾ šh. kš. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		šhab. h. m.	šhow. h. m.		
1 šchtw.	Fil. a Jakuba	Fil. a Jakuba	19 Paſnucija	4 35	7 20		šh. d.
2 pjatk	Sigismunda	Sigismunda	20 Theodora	4 33	7 21		0 55
3 sobot.	Ršchiž namať.	Ršchiž nam.	21 Januaria	4 32	7 22		1 36
19. tydžeň. Text dop.: Luk., 24, 46—49; pop.: Jan. 12, 24—26.							
4 njebz.	Jubilate	3. nj. p. jutr.	22 Mis. Dom.	4 30	7 24		2 8
5 pónbz.	Goth.	Gottharda	23 Jurija	4 28	7 26		2 31
6 wut.	Jana wr.	Jana wrotn.	24 Sabbasa	4 26	7 28		2 49
7 frjeda	Bohuměra	Stanislawa	25 Marka ev.	4 24	7 29		3 4
8 šchtw.	Dietricha	Mich. zjew.	26 Basilija	4 23	7 31		3 17
9 pjatk	Sioba	Mehorja s Naz.	27 Simeona	4 21	7 33		3 29
10 sobot.	Wiktorije	Antonija	28 Jasona	4 19	7 34		3 41
20. tydžeň. Text dop.: Jan. 16, 5—15; pop.: Jan. 5, 28—29.							
11 njebz.	Cantate	4. nj. p. jutr.	29 Jubilate	4 17	7 36		3 55
12 pónbz.	Pantraza	Pantraca	30 Jakuba	4 16	7 37		šh. p.
13 wut.	Servaza	Servaca	1 meje	4 15	7 38		9 21
14 frjeda	Khryst.	Bonifaca	2 Athanas.	4 13	7 40		10 38
15 šchtw.	Sofije	Sofije	3 Timotheja	4 12	7 41		11 46
16 pjatk	Sary	Jana z Nep.	4 Pelagije	4 10	7 43		šh. d.
17 sobot.	Jodoka	Ubalda	5 Ireny	4 9	7 45		0 38
21. tydžeň. Text dop.: Jan. 16, 23—28; pop.: Matth. 7, 7—11.							
18 njebz.	Rogate	5. nj. p. jutr.	6 Cantate	4 7	7 46		1 17
19 pónbz.	Pontenz.	Colestina	7 Khryst. kř.	4 6	7 48		1 44
20 wut.	Theresije	Basilije	8 Jana	4 4	7 49		2 5
21 frjeda	Prubenza	Feliksa	9 Jezajasa	4 3	7 50		2 21
22 šchtw.	Božeho šp.	Božeho šděcja	10 Simeona	4 2	7 51		2 37
23 pjatk	Dešiderija	Dešiderija	11 Morija	4 1	7 52		2 51
24 sobot.	Hany	Hany	12 Epiphan.	4 0	7 53		3 7
22. tydžeň. Text dop.: Joh. 15, 16—26; pop.: Jan. 14, 12—17.							
25 njebz.	Grandi	6. nj. p. jutr.	13 Rogate	3 59	7 55		3 25
26 pónbz.	Bedy	Bedy	14 Isidora	3 58	7 56		šh. p.
27 wut.	Florenz.	Jana z B.	15 Pachomija	3 57	7 58		9 42
28 frjeda	Wylema	Germana	16 Theodora	3 56	7 59		10 44
29 šchtw.	Mawilija	Mazimiana	17 Andronika	3 55	8 0		11 32
30 pjatk	Wiganda	Ferdinanda	18 Pětra a D.	3 54	8 1		šh. d.
31 sobot.	Petronelle	Petronelle	19 Patrika	3 53	8 3		0 9

Přeni
běrtl. 4. meje
pop. 1 hodž.
22 minut. ma
rjane wjedro.

Pošlenti
běrtl. 19. meje
dop. 11 hodž.
49 min. može
deščěži přiči-
nješč.

Měsody
měš. 26. meje
dop. 11 hodž.
2 min. pokaže
na rjany čjaš.

**Stolětna
protyka.**

Wot 1. hač
do 6. rjane
wjedro; wot
8. hač do 13.
jara čjopko;
na to pónbz
deščěz a budže
dob; 25. hač
do 27. budža
šymne dnj a
nož; pšči
kónžu sašo
bóle čjopko.

1. Bart.†
  5. Kateř.†
  - Kamnowy.†*
  - Zahan.†
  - Wětošow.
  6. Šty Romo-
row.
  7. Měšwa-
čjido.*
  10. Budyščin*
  12. Wofereřy.†
  - Nadměřiřy.†
  - Lufow.*
  - Luboras.†
  13. Galsch-
trow.*
  14. Nowe Mě-
sto p. St.*
  - Humburg.†
  - Minakal.*
  16. Kalawa.*
  17. Žitawa.*
  19. Kamjeňz.†
  - Lubij.†
  - Kalawa.
  - Gubin.
  21. Hodžij.*
  - Žemr.†
  23. Přichibus.†
  - Běšow.
  - Grodziščejo.
  26. Biskopizy.*
  - Kinsbórt.*
  - Wóšporf.*
  - Wařyn.†
  - Lubin.
  - Eštančnow.†
  - Gródt.†
  27. Wařšěz.†
  - Kinsbórt.
  28. Kadeburg.*
- Wopomunjenja
hódne dnj.**
1. Kralowšfe
dawki.
  12. Pantraza.
  13. Servaza.

1873. Junij,

Śmaznik,

ma 30 dnjow.

Měšaczkowe
přehemějenje.
Wjedro.
Stolětna
protřka.

Hermanki
a
řkótne wiki.

Dydzjenje a dny.	Porjedžena protřka		Stara julianska Meja.	☉		Měšaczkowe přehemějenje	☾ řř. řř. h. m.
	evangeljska.	katholska.		řřhad. h. m.	řřow. h. m.		
23. tydžej. Text dop.: Zap. řt. 2, 1—13; pop.: Jana 14, 23—27.							
1 njeđž.	1. řw. řwjatt.	1. řw. řwjatt.	20 Exaudi	352	8 4		0 43
2 pónđž.	2. řw. řwjatt.	2. řw. řwjatt.	21 Konstant.	351	8 5		0 54
3 wut.	Erasma Kwatemb.	Swirjina Suche dny	22 Basiliska	350	8 6		1 23
4 řrjeda			23 Michała b.	349	8 6		1 10
5 řčtw.	Bonifazija	Bonifaca	24 Simeona	349	8 8		1 36
6 pjatt	Benigna	Norberta	25 Jan hlów.	348	8 9		1 48
7 řobot.	Lufreczije	Lufrecije	26 Karpa j.	347	8 10		2 0
24. tydžej. Text dop.: Jana 3, 1—15; pop.: Jana 4, 12—16.							
8 njeđž.	Řw. řw. troj.	1. nj. po řwj.	27 1. řw. řwj.	347	8 10		2 15
9 pónđž.	Wita	Feliciana	28 2. řw. řwj.	347	8 11		2 35
10 wut.	Onofrija	Onofrija	29 Theodos.	347	8 12		řř. p.
11 řrjeda	Barnabařa	Barnaby	30 Isaaka m.	347	8 12		9 34
12 řčtw.	Bafilida	Bafilida	31 Hermea	347	8 12		10 33
13 pjatt	Tobiařa	Antona ř B.	1 junija	346	8 13		11 17
14 řobot.	Elifeja	Bafilija w.	2 Nicefora	346	8 14		11 48
25. tydžej. Text dop.: řut. 16, 19—31; pop.: řut. 19, 20—22.							
15 njeđž.	P. n. p. řw. řr.	2. nj. p. řwj.	3 1. n. p. řwj.	346	8 14		řř. b.
16 pónđž.	Engelberta	Benna biřt.	4 Metrofana	346	8 15		0 11
17 wut.	Lawry	Mifandra	5 Dorotheja	346	8 15		0 28
18 řrjeda	Arnolřa	Marceliana	6 Besariona	346	8 15		0 44
19 řčtw.	Gervafija	Gervafija	7 Theodota	346	8 16		0 59
20 pjatt	Sylberija	Sylberija	8 Theodora	346	8 16		1 14
21 řobot.	řilipiny	Mlořřija	9 Cyrilla Al.	346	8 17		1 31
26. tydžej. Text dop.: řut. 14, 16—24; pop.: Jana 5, 23 a 24.							
22 njeđž.	2. n. p. řw. řr.	3. nj. p. řwj.	10 2. n. p. řwj.	346	8 17		1 51
23 pónđž.	Bafilija	Čeltrauda	11 Barthol.	346	8 17		2 18
24 wut.	Jana řřčcjen.	Jana řřčcjen.	12 Onofrija	347	8 17		řř. p.
25 řrjeda	Elogija	Elogija	13 Akuliny	348	8 17		9 26
26 řčtw.	řeremiara	Jana Paw.	14 Elizy	348	8 17		10 7
27 pjatt	7 řpanzow	Łabřřława	15 Amosa	349	8 17		10 35
28 řobot.	Łea	Łeona II.	16 Tycha	349	8 16		10 58
27. tydžej. Text dop.: řut. 15, 1—10; pop.: Jana 5, 39—43.							
29 njeđž.	3. n. p. řw. řr.	4. nj. p. řwj.	17 3. n. p. řwj.	350	8 16		11 16
30 pónđž.	Paw. wop.	Paw. wop.	18 Leoncija	350	8 16		11 30

☽ Přěni
běřř. 3. jun.
rano: 7 hodžin.
9 minut. ma
wětr.

☉ Potny
měř. 10. jun.
wječ. 10 hodž.
50 min. po-
kaže na řurja-
wu.

☾ Popłeni
běřř. 17. jun.
pop. 4 hodž.
21 min. po-
kaže na řjane
wjedro.

☉ Młody
měř. 24. jun.
wječ. 10 hodž.
2 min. přři-
njeře deřčej a
řymne dny.

Stolětna
protřka.
Přři řpo-
čatku ma ju-
nij řjane a
čzopke wjedro;
4. hacž do 9.
řurjawa a
deřčej; na to
čzopko; 27.—
29. deřčej; 30.
řymna nóz.

3. řulow.
Wobřramežy.†
4. Njeřwa-
čzibto.*
9. Pižn.†
Ruhland.
10. řalfřřtrw.†
11. Winařak.*
Potcznjiza.†
13. Stara
Darbna.
14. Łubin.*
16. řhorjelz.†
Řyřwaid.†
Gubin.*
Grabin.*
Grořřhain.†
Łubnjow.
19. řodžij.*
Dřřtrand.†
23. řalfřřtrw.†
řucžina.†
Mužalow.†
Łubaň.†
Wroby.†
24. řrařow.*
Wóřřřin.†
Potcznjiza.
Wjeleczin.†
25. řarow.†
30. Dřřžđžanj
n. měřto.
řořořřin.
Řyřřbach.†
Dřřjow.†
Łuborař.†
Rořborř.†

Wopomnjenja
hđdne dny.
1. řwjatocz-
nicřka.
4. Kwatbr.
8. Medarba.
24. Jana.
27. řpanzow.
30. řrařowřřa
řenta.

1873. Julij,

praznik,

ma 31 dnjow.

Měsacjowe
přehměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Germanki
a
štolne wiki.

Tydjenje a dny	Porjედjena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		stř. h. m.	řhor. b. m.	
1 wnt.	Theodoricha	Theobalba	20 Judaša j.	3 51	8 15	11 42
2 řrjeda	Mar. domap.	Mar. domap.	21 Methodija	3 52	8 15	11 55
3 řhtw.	Kornel.	Heliadora	22 Juliana	3 53	8 15	řh. d.
4 pjatt	Ulrika	Udalrika	23 Eusebija	3 53	8 15	0 6
5 řobot.	Charlotty	Cyrilla	24 Agripiny	3 54	8 14	0 20

☾ Přeni
běřtl. 3. jul.
rano 0 hodjzn.
0 minut. ma
rjane čjopke
wjedro.

☽ Potny
měř. 10. jul.
rano 7 hodj
23 min. po
kaje na nje-
wobstajne wje-
dro.

1. Bart.*
Drijowl.*
Šty Komor.
2. Huska.†
Njeřwa-
čjidko.*
Dubz.†
4. Kalawa.*
5. Lubin.*
7. Bistopicy.*
Bjernackizh.*
Kalawa.
Djěže.†
Trěbule.†

28. tydžen. Text dop.: Lut. 6, 36—42; pop.: Jana 6, 47—51.

Tydjenje a dny	Porjедjena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		stř. h. m.	řhor. b. m.	
6 pondž.	Wilibalba	Wilibalba	25 Jul. p. řwj.	3 54	8 14	0 37
7 wnt.	Kiliana	Kiliana	26 Febronije	3 54	8 14	0 59
8 řrjeda	Cyrilla	Zenona	27 Davita	3 55	8 13	1 30
9 řhtw.	Bohufřw.	Felicity	28 Samsona	3 56	8 13	2 15
10 pjatt	Pia	Pia l.	29 Cyra	3 57	8 12	řh. p.
11 řobot.	Hendricha	Jana Gualb.	30 Pětra Paw.	3 58	8 11	9 48
12 řobot.			31 12 jap.	4 0	8 10	10 15

☽ Pořleni
běřtl. 16. jul.
wjecž. 9 hodj.
47 min. přči-
njeře rjane
wjedro.

8. Šalsřtw.*
Warschč.†
9. Minakaf.*
14. Lubij.*
17. Ğodzij.*
19. Žitawa.*
21. Pořčjma.*
22. Ğrobji-
řčjejo.
28. Wořport.*
31. Kamjehz.*

29. tydžen. Text dop.: Lut. 5, 1—11; pop.: Jana 8, 31—36.

Tydjenje a dny	Porjедjena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		stř. h. m.	řhor. b. m.	
13 pondž.	Bonaventury	Bonaventury	1 jul.	4 1	8 9	10 34
14 wnt.	Jap. džl.	Jap. džl.	2 Mar. sukn.	4 2	8 8	10 51
15 řrjeda	Rafaela	Mar. Karm.	3 Hyacintha	4 3	8 7	11 5
16 řhtw.	Alexija	Alexija	4 Handrija	4 4	8 6	11 21
17 pjatt	Eugena	Šomřosa	5 Athanas.	4 6	8 5	11 37
18 řobot.	Ruřiny	Vincenca	6 Sisoasa	4 7	8 4	11 57
19 řobot.			7 Cyriaka	4 8	8 3	řh. b.

☼ Mřoby
měř. 24. jul.
dop. 11 hodj.
23 min. ma
rjane čjopke
wjedro.

17. Ğodzij.*
19. Žitawa.*
21. Pořčjma.*
22. Ğrobji-
řčjejo.
28. Wořport.*
31. Kamjehz.*

30. tydžen. Text dop.: Matř. 5, 1—12; pop.: Jana 10, 23—30.

Tydjenje a dny	Porjедjena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		stř. h. m.	řhor. b. m.	
20 pondž.	Prageba	Daniela	8	4 9	8 2	0 20
21 wnt.	Mar. Madl.	Mar. Madl.	9 Pankraca	4 10	8 1	0 52
22 řrjeda	Apollinara	Apollinara	10 45 martr.	4 11	8 0	1 35
23 řhtw.	Řhryřt.	Řhryřtiny	11 Eufemije	4 13	7 58	2 29
24 pjatt	Řakuba	Řakuba	12 Prokla	4 14	7 57	řh. p.
25 řobot.	Řany	Řany	13 Gabriela	4 16	7 56	9 2
26 řobot.			14 Akwily	4 17	7 54	9 21

Stolětna
protyka.
1. řurjawa;
wet 3. do 5.
řuth beřčej;
7. do 13. we-
řřifojte wjedro;
15. beřčej; na
to hačž do řon-
za rjenje.

- Wopomnjenja
řadne dnj.
2. Marije
domapřt.
22. Sapocžat
přřowřč
dnjow.
25. Řakuba.
26. Řany.

31. tydžen. Text dop.: Matř. 8, 1—9; pop.: Matř. 16, 15—19.

Tydjenje a dny	Porjедjena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. h. m.
	evangeljska.	katholjska.		stř. h. m.	řhor. b. m.	
27 pondž.	Bantaleona	Narcisa	15	4 19	7 53	9 36
28 wnt.	Beatřicy	Marřy	16 Athenog.	4 20	7 51	9 49
29 řrjeda	Ruřy	Abbona	17 Mariny	4 22	7 50	10 1
30 řhtw.	řlořentiny	Řgnaca ř řoj.	18 Hyacintha	4 23	7 48	10 12
31 řhtw.			19 Dia	4 24	7 47	10 25

Stolětna
protyka.
1. řurjawa;
wet 3. do 5.
řuth beřčej;
7. do 13. we-
řřifojte wjedro;
15. beřčej; na
to hačž do řon-
za rjenje.

- Wopomnjenja
řadne dnj.
2. Marije
domapřt.
22. Sapocžat
přřowřč
dnjow.
25. Řakuba.
26. Řany.

1873. August, żnięż, ma 31 dnjom.

Męścackowe
přchemjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermani
a
fótne wiki.

Tydzień a dny.	Porządżena protyka		Stara julianska Julij.	☉		Wstępnie inamjenja.	☾ sth. fh. b. m.
	evangeliska.	katholska.		sth. h. b. m.	how. b. m.		
1 pjatk	Pětr w r. ☾	Pětra wjercz.	19 Eliasa	4 25	7 46	☾	10 40
2 sobot.	Gustawa ☾	Alfonsa	20 Simeona	4 27	7 44	☾	10 59
32. tydzień. Text dop.: Matth. 7, 15—23; pop.: Matth. 9, 9—13.							
3 njeđz.	9 nj. p. św. tr.	9 nj. p. św.	21 S. n. p. swj.	4 29	7 42	☾	11 25
4 pōndz.	Dominka	Dominka	22 Fokasa	4 30	7 41	☾	fh. b.
5 wut.	Dewalda	Afry	23 Khrystiny	4 32	7 39	☾	0 2
6 śrjeda	Bšetr. Khr.	Khr. psčetr.	24 Hany	4 33	7 37	☾	0 55
7 śchtw.	Donata	Kajetana	25 Hermolaa	4 35	7 35	☾	2 7
8 pjatk	Severa ☾	Cyriaka	26 Pantelem.	4 37	7 33	☾	sth. p.
9 sobot.	Erika	Romana	27 Prochora	4 38	7 31	☾	8 37
33. tydzień. Text dop.: Łu. 16, 1—9; pop.: Łu. 12, 42—48.							
10 njeđz.	9 nj. p. św. tr.	10 nj. p. św.	28 9. n. p. swj.	4 39	7 30	☾	8 55
11 pōndz.	Hermana	Susanny	29 Silasa	4 40	7 28	☾	9 11
12 wut.	Alary	Hippolita	30 Eudikima	4 42	7 26	☾	9 26
13 śrjeda	Awropy	Kassiana	1 augusta	4 44	7 24	☾	9 43
14 śchtw.	Eusebija	Eusebija	2 Śčepana	4 45	7 22	☾	10 0
15 pjatk	Mar. kn. f. ☾	Mar. d. n. wj.	3 Isaaka	4 47	7 20	☾	10 23
16 sobot.	Kocha	Hiacyntha	4 7 spancow	4 49	7 18	☾	10 52
34. tydzień. Text dop.: Łu. 19, 41—48; pop.: Łu. 13, 31—35.							
17 njeđz.	9 nj. p. św. tr.	11 nj. p. św.	5 10 n. p. swj.	4 50	7 16	☾	11 23
18 pōndz.	Augustyny	Heleny	6 Překr. Kh.	4 52	7 14	☾	sth. b.
19 wut.	Sebalda	Agapita	7 Domicija	4 54	7 12	☾	0 22
20 śrjeda	Bernharba	Bernarda	8 Aemiliana	4 55	7 10	☾	1 23
21 śchtw.	Anastasija	Franciska	9 Matthiasa	4 56	7 9	☾	2 31
22 pjatk	Alfonsa	Symfronija	10 Ławrjenca	4 58	7 7	☾	3 43
23 sobot.	Zacheja ☾	Jilipa Ven.	11 Eupla	4 59	7 4	☾	fh. p.
35. tydzień. Text dop.: Łu. 18, 9—14; pop.: Łu. 14, 23—25.							
24 njeđz.	11 n. p. św. tr.	12 nj. p. św.	12 11 n. p. swj.	5 1	7 2	☾	7 56
25 pōndz.	Ludwika	Ludwika	13 Maxima	5 3	7 0	☾	8 8
26 wut.	Samuela	Zefyrina	14 Michy	5 4	6 58	☾	8 20
27 śrjeda	Gebharba	Kuffa	15 Mar. kn. st.	5 6	6 55	☾	8 31
28 śchtw.	Belagija	Hawšchtyna	16 Mandelija	5 8	6 53	☾	8 44
29 pjatk	Jan śmierz.	Jan śmierzcz.	17 Myrona	5 10	6 51	☾	9 2
30 sobot.	Ernsta	Košy	18 Flora	5 11	6 50	☾	9 23
36. tydzień. Text dop.: Matth. 13, 24—30; pop.: Łu. 15, 11—32.							
31 njeđz.	12 n. p. św. tr.	13 nj. p. św.	19 12 n. p. swj.	5 12	6 48	☾	9 54

☾ Prěni
běrtl. 1. aug.
pop. 3 hodž.
19 min. pschi-
nješe desčecz a
czjoptu.

☾ Połny
měř. 8. aug.
pop. 2 hodž.
48 minut. ma
lěpsze wjedro.

☾ Pořleni
běrtl. 15. aug.
rano 5 hodž.
30 min. mōht
desčecz pschi-
nješč.

☾ Młody
měř. 23. aug.
rano 2 hodž.
20 min. pokazje
na njemobstaj-
ne wjedro.

☾ Prěni
běrtl. 31. aug.
rano 4 hodž.
38 minut. ma
rjane wjedro.

**Stoletna
protyka.**

Hačž do 8.
je czjopto; 10.
hačž do 13.
mrōřy; 14.
desčecz; 15. a
16. rjenje; 20.
wulka horžota;
21. do 26.
desčecz; 27.
hačž do kōnca
rjane wjedro.

2. Budyřin.
4. Budyřin*
Kulow.†

6. Njeřwa-
czjido.*
8. Běřtow.
Lubin.*

11. Kinsbōrl.*
Grabin.*
Subin.*
Zahań.†
Stanknow.†

12. Bart.*
Halschtrow.*
Dobrořug.†
Grabin.
Eas.†

Sty Komorow.
13. Minatař.*
18. Šhorjelč†
Gafyn.†
Ruhland.
Kumburg.†

Wětořow.*
20. Kabeberg.*
21. Šobžij.*
25. Halsch-
trow.†

Gořošin.
Wěřport.†
Lubań.†
Kufow.*
Lubnjow.
Brodz.†
Hrōdk.†

29. Stara
Darbna.†
30. Trěbule.*
Drtrand.*

**Wopomnjenja
hōdne dny.**
1. Kralowřte
dawř.
23. Kōnž přo-
wřch dnj.
24. Bartromja

1873. September,

požnež,

ma 30 dnjow.

Měsacžtowe
přehmēnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Germani
a
fšotne wifl.

Dydzjenje a dny	Porjedžena protyka		Stara julianſka August.	⊙		Mieſte māmjenja	D fš. fb. h. m.
	evangelſka.	katholſka.		fšad. h. m.	fšow. h. m.		
1 pōndž.	Egidija	Egidija	20 Samuela	5 13	6 45		10 38
2 wut.	Abſoloma	Maſtina	21 Thaddeja	5 15	6 43		11 40
3 ſrjeda	Manſueta	Šchczp. kral.	22 Agathon.	5 17	6 41		fh. d.
4 ſchtw.	Moſſaſa	Koſalije	23 Lupa	5 18	6 38		1 0
5 pjatk	Nathanael	Albiny	24 Eutycha	5 20	6 36		2 30
6 ſobot.	Magna	Reginy	26 Bartrom.	5 22	6 34		fšh. p.

37. tydžen. Text dop.: Luč. 10, 25—37; pop.: Luč. 9, 57—62.

	13. n. p. ſw. tr.	14. nj. p. ſwj.	25 13. n. p. ſwj.	5 23	6 31		7 14
7 njedž.	Mar. nar.	Mar. nar.	27 Pimena	5 25	6 29		7 30
8 pōndž.	Sidonije	Gorgonija	28 Mojsasa	5 26	6 28		7 45
9 wut.	Pulcherije	Mikławſcha	29 Jana sm.	5 27	6 25		8 3
10 ſrjeda	Abrahama	Prota	30 Alexandra	5 29	6 23		8 24
11 ſchtw.	Bohuluba	Guida	31 Mar. pas.	5 31	6 21		8 52
12 pjatk	Amata	Materna	1 septembra	5 32	6 18		9 28

38. tydžen. Text dop.: Luc. 17, 11—19; pop.: Matth. 11, 16—19.

	14. n. p. ſw. tr.	15. nj. p. ſwj.	2 14. n. p. ſwj.	5 34	6 16		10 16
14 njedž.	Friberiki	Milodema	3 Anthima	5 36	6 14		11 15
15 pōndž.	Eufemije	Kornelija	4 Babyła	5 38	6 11		fšh. d.
16 wut.	Kwatember	Suche dny.	5 Zacharias.	5 39	6 9		0 21
17 ſrjeda	Tita	Pomponije	6 Michała j.	5 40	6 7		1 32
18 ſchtw.	Renata	Januarija	7 Sozona	5 41	6 5		2 43
19 pjatk	Kalixta	Euſtachija	8 Mar. nar.	5 43	6 3		3 45

39. tydžen. Text dop.: Matth. 6, 24—34; pop.: Matth. 11, 25—30.

	15. n. p. ſw.	16. nj. p. ſwj.	9 5. n. p. ſwj.	5 45	6 1		fh. p.
21 njedž.	Mauriz.	Moriža	10 Menadory	5 46	5 58		6 27
22 pōndž.	Thelle	Thelle	11 Theodory	5 48	5 55		6 39
23 wut.	Jana pob.	Gerharba	12 Antonoma	5 50	5 53		6 52
24 ſrjeda	Aleoſaſa	Aleoſaſa	13 Kornelija	5 51	5 51		7 7
25 ſchtw.	Cypriana	Cypriana	14 Křiž pow.	5 53	5 48		7 27
26 pjatk	Koſ. a Dam.	Koſ. a Dam.	15 Niketasa	5 54	5 46		7 53

40. tydžen. Text dop.: Luč. 7, 11—17; pop.: Jana 9, 1—5.

	16. n. p. ſw.	17. nj. p. ſwj.	16 16. n. p. ſwj.	5 55	5 44		8 31
28 njedž.	Michała	Michała	17 Soſije	5 57	5 42		9 24
29 pōndž.	Hieronyma	Hieronyma	18 Eumena	5 59	5 40		10 35

☉ Poſny
měř. 6. ſeptbr.
wjecz. 9 hodž.
58 min. pſchi-
nježe deſččž a
na to rjane
wjedro.

☾ Poſleni
bērtl. 13. ſept.
pop. 4 hodž.
30 minut. po-
faže na rjane
czopke wjedro.

☉ Młodny
měř. 21. ſept.
wjecz. 6 hodž.
40 minut. ma
wētr a deſččž.

☾ Přeni
bērtl. 29. ſept.
pop. 3 hodž.
46 min. ma
wētr a deſččž.

Stolětna
protyka.

Wot 1. hačž
do 6. czopko;
8. mrōs; 9.
ſhuma; wot 13.
hačž do 16.
rjenje; 18.
deſččž; na to
hačž do 21.
rjenje; wot 21.
hačž do kōnža
deſčččſſ a mo-
fry czaf.

1. Kinsbōrt.*
Kamnowy.†
Baſchcz.*
Großenhain.*
Drtrand.

3. Mjeřwa-
czjto.*
6. Žitawa.
8. Biſkopizy.*
Mužakow.†
Wotbramezy.†
Žitawa.*

Rhoczebus.†
Džže.†
Wiſhibuſ.†

9. Hałſchtm.*
10. Minakaf.*
12. Kalawa.*
13. Drjomf.*
15. Kamjeuž.†
Rychbach.†
Mikforaſ.

Žarow.†
17. Žemr.†
18. Hodzij.*
22. Bart.†
Biſkopizy.
Wojerezy.†
Gubin.

Lubin.
Eſkanſnow.†
Trēbule.†

24. Potcjniža.
29. Katezy.
Woflink.*
Wjelee žint†
Grobziſchczjo.

30. Huſta.†
Wopomnjenje
hōdny dny.

14. Kermuſcha
hodžiſta.
17. Kwatemb.
30. Kralowſta
renta.

1873. Oktober, winowz, ma 31 dnjow.

Měšackowe
pšcheměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanft
a
fšótne wifl.

Tydjenje a dnj.	Porjedjena protyka		Stara julianſka September.	☉			Mjeſte inunjenja	☾ fš. th. h. m
	evangelſka.	katholſka.		fšhad. h. m.	fšom. h. m.			
1 ſrjeda	Kemigija	Kemigija	19 Kwatemb.	6 0	5 38		11 58	
2 ſčtw.	Kabele	Kabele	20 Eusthatija	6 2	5 35		th. d.	
3 pjatt	Mazimiana	Gerharda	21 Kodrata	6 4	5 33		1 28	
4 ſobot.	Franziſka	Franciſka	22 Fokasa	6 6	5 31		3 1	

41. tydjen. Text dop.: Lut. 14, 1—11; pop.: Lut. 12, 54—57.

5 njedz.	17. n. p. ſw. tr.	18. nj. p. ſwj.	23 17. n. p. ſw.	6 8	5 28		4 32
6 pónbz.	Fidy	Bruna f.	24 Thekle	6 9	5 26		fš. p.
7 wut.	Eſthery	Marka	25 Eufrosiny	6 11	5 24		6 5
8 ſrjeda	Eſraima	Brigitty	26 Jana th.	6 13	5 22		6 25
9 ſčtw.	Dionyſija	Dionyſija	27 Kalistrata	6 15	5 20		6 49
10 pjatt	Athanafiſja	Franciſka	28 Charitona	6 16	5 18		7 23
11 ſobot.	Gercona	Burtharda	29 Cyriaka	6 17	5 15		8 6

42. tydjen. Text dop.: Matthy. 22, 34—40; pop.: Matthy. 10, 16—22.

12 njedz.	18. n. p. ſw. tr.	19. nj. p. ſwj.	30	6 19	5 13		9 2
13 pónbz.	Koloman.	Kolomana	1 oktobra	6 20	5 11		10 8
14 wut.	Burthard.	Fortunata	2 Cypriana	6 22	5 9		11 19
15 ſrjeda	Hedwiki	Kalixta	3 Dionyſija	6 24	5 7		fš. d.
16 ſčtw.	Hawla	Hawla	4 Hierotheja	6 26	5 5		0 31
17 pjatt	Innozenza	Margarethy	5 Charitiny	6 27	5 3		1 42
18 ſobot.	Lut. ev.	Lutaſcha	6 Dom. pat.	6 28	5 1		2 52

43. tydjen. Text dop.: Lut. 10, 38—42; pop.: Mark. 9, 38—41.

19 njedz.	19. n. p. ſw. tr.	20. nj. p. ſwj.	7 19. n. p. ſw.	6 30	4 59		4 2
20 pónbz.	Wendelina	Treneja	8 Pelagije	6 32	4 57		5 10
21 wut.	Wurſch.	Wurſchle	9 Jak. Alf.	6 34	4 54		th. p.
22 ſrjeda	Kordule	Severina	10 Eulampija	6 36	4 52		5 14
23 ſčtw.	Severina	Wendelina	11 Filipa	6 37	4 50		5 32
24 pjatt	Salomy	Kaſaſela	12 Proba	6 39	4 48		5 57
25 ſobot.	Wyleminy	Ahryſantha	13 Karpa	6 41	4 46		6 30

44. tydjen. Text dop.: Lut. 13, 6—9; pop.: Matthy. 19, 3—8.

26 njedz.	20. n. p. ſw. tr.	21. nj. p. ſwj.	14 20. n. p. ſw.	6 42	4 45		7 17
27 pónbz.	Sabiny	Luciana	15 Luciana	6 44	4 43		8 21
28 wut.	Schim. Zudy	Schim. Zud.	16 Longina	6 45	4 41		9 39
29 ſrjeda	Narciſſa	Eufebije	17 Hoſeasa	6 47	4 39		11 5
30 ſčtw.	Klaudija	Klaudija	18 Luk. ev.	6 49	4 37		th. d.
31 pjatt	Šw. reform	Wolfganga	19 Joela pr.	6 51	4 35		0 33

☽ Poſny
měř. 6. oktbr.
rano 6 hodz.
21 minut. ma
wětr a deřčej.

☽ Poſleni
běrtl. 13. okt.
rano 7 hodz.
15 min. poſaje
na rjane wje-
dro.

☽ Młody
měř. 21. oktbr.
dop. 11 hodz.
45 minut. ma
jenaf rjane
wjedro.

☽ Přeni
běrtl. 29. okt.
rano 1 hodz.
0 min. pſchi-
njeře ſymu.

Stolětna
protyka.

Wot 1. hacž
do 13. njewob-
ſtame wjedro;
wot 14. hacž
do 25. je jara
ſhma; 26.
deřčej; 29. a
30. ſhma; 31.
deřčej.

1. Njeřwa-
čidko.*
2. Krakowt.
6. Gucjina.†
Wjernacžyzt
Šerachow.

Dubz †
Kulow.
Grabin.*
Gaſyn. †
Luboras. †

7. Přodt.*
8. Winaſať.*
11. Lubin*.
13. Lubij.†
Zpbaln.
14. Barſčej.†
Haľſchtrow.*
Šty Komor.

16. Šodžij.*
20. Drazžžany
ſt. m.
Haľſchtrow.†
Geťoſchin.
Wópoit.*
Radměřyzt.
Kumburg.†
Žahaň †

23. Dřtraud.*
27. Wětoſchow.
28. Zaſůnza.
29. Now. Wěſto
31. Běřtow.

Wopomnjenja
hódne dnj.

1. Wopalenſka
pokladniza.
28. Šchimana
Žudaſcha.

1873. November,

nasymnik,

ma 30 dnjow.

Měšackłowe
přcheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Sermantki
a
řtótne wiki.

Tydjenje a dny	Porjedjena protyka		Stara julianska Oktober.	☉		Wjeselje marnjenja.	☾ řh. řh. h. m.
	evangelřka.	katholřka.		řřhad h m	řřow. h m		
1 řobot.	Wřitřk. řwj.	Wřitřk. řwj.	20 Artimija	6 53	4 33		2 2
45. tydžen. Text dop.: Matth. 25, 1—13; pop.: Matth. 12, 46—50.							
2 njedž.	21. n. p. řw. tr.	22. nj. p. řwj.	21 21. n. p. řwj.	6 55	4 31		3 30
3 póněž.	Huberta	Huberta	22 Albercija	6 57	4 29		4 58
4 wut.	Řorle	Řorle Barr.	23 Jakuba	6 58	4 28		řh. p.
5 řrjeda	Blandiny	Zacharija	24 Arethasa	6 59	4 27		4 47
6 řřtw.	Leonharda	Leonharda	25 Marciana	7 1	4 25		5 16
7 pjatk	Erdmanna	Engelberta	26 Demetrija	7 3	4 23		5 56
8 řobot.	Emmeriča	Gobofředa	27 Nestora	7 5	4 22		6 47
46. tydžen. Text dop.: Matth. 18, 21—35; pop.: Matth. 28, 28—31.							
9 njedž.	22. n. p. řw. tr.	23. nj. p. řwj.	28 22. n. p. řwj.	7 7	4 20		7 50
10 póněž.	Marcž. Rnth.	Proba	29 Anastasije	7 8	4 18		9 2
11 wut.	Marcž. bift.	Marcž. bift.	30 Zenobija	7 10	4 17		10 14
12 řrjeda	Modesta	Leonina	1 Stachija	7 12	4 15		11 27
13 řřtw.	Arkadija	Staniřkawa	1 novembra	7 14	4 14		řh. d.
14 pjatk	Levina	Klementiny	2 Acindyma	7 15	4 13		0 37
15 řobot.	Leopolda	Leopolda	3 Aceptsima	7 16	4 12		1 47
47. tydžen. Text dop.: Matth. 22, 15—22; pop.: Marř. 12, 41—44.							
16 njedž.	23. n. p. řw. tr.	24. nj. p. řwj.	4 23. n. p. řwj.	7 18	4 10		2 55
17 póněž.	Huga	Rehorja z W.	5 Galantion.	7 20	4 9		4 6
18 wut.	Heshčhija	Alfeja	6 Pawoła	7 22	4 8		5 18
19 řrjeda	Hilžbjet.	Hilžbjety	7 Lazara	7 24	4 7		6 34
20 řřtw.	Emilije	Venigna	8 Mich. j.	7 25	4 5		řh. p.
21 pjatk	Řekutny pjatk	Mar. wop.	9 Onesifora	7 27	4 4		4 30
22 řobot.	Čäcilije	Čäcilije	10 Erasta	7 29	4 3		5 13
48. tydžen. Text dop.: Matth. 25, 31—46; pop.: Matth. 20, 20—23.							
23 njedž.	24. n. p. řw. tr.	25. nj. p. řwj.	11 24. n. p. řwj.	7 30	4 2		6 12
24 póněž.	Řhryřogena	Jana řř.	12 Nila	7 32	4 1		7 27
25 wut.	Řatržiny	Řatržiny	13 Jana Khr.	7 33	3 0		8 52
26 řrjeda	Řonrada	Řonrada	14 Filipa	7 34	3 59		10 19
27 řřtw.	Huncž.	Virgilija	15 Jap. póst.	7 36	3 58		11 44
28 pjatk	Řuffa	Čostřena	16 Mateja	7 38	3 58		řh. d.
29 řobot.	Waltera	Čaturnina	17 Rehorja t.	7 39	3 57		1 9
49. tydžen. Text dop.: Řomř. 13, 11—14; pop.: Jan 15, 1—16.							
30	řřpřenta	řřpřenta	18 25. n. p. řwj.	7 41	3 56		2 33

☉ Pořny
měř. 4. nov.
pop. 4 hodž.
38 min. přči-
njeře řymne
wjedro.
☾ Pořleni
běřil. 12. nov.
řano 1 hodž.
31 minut. je
řřene.
☉ Mřody
měř. 20. nov.
řano 4 hodž.
26 min. pořaje
na beřčej a
wětr.
☾ Přeni
běřil. 27. nov.
dop. 9 hodž.
2 min. nasta-
nje řyma.
**Stolětna
protyka.**
Wot 1. hačž
do 16. beřč-
čřiji; 23. jař-
nje a řyma;
24. čřopliřřo;
28., 29., 30.
řněř.

Wopomurjenja
hódne dny:
1. Řřalowřke
dawři.
25. Bärřřon-
řte a řře-
mjěřniřte
dawři.
21. Řokutny
pjatk.
30. Ĥandrija.

1. Řřódl.†
3. Řłowofälz.
Řřchwald.†
Řukow.*
Řřody.†
Řřuhland.
4. Bärřř*(lane
wiki.)
5. Řřejřwa-
čřidřo.*
Řřadeberg.*
7. Stara
Řřarbna.
8. Budyřřin.
Řřěbule.†
10. Budyřřin*
Čubin.†
Čubnjow.
Řřřřorř.†
11. Řřalfř-
řřow.*
Řřař.†
12. Řřinakař.*
15. Řřitawa.
17. Řřřřbachř†
Čřotřnjio.†
Řřitawa.*
Řřizni†
18. Řřařřřza-
řř.
24. Čubin.
25. Dobřřokug.†
Čřřřřř mor.
26. Čemř.†
30. Řřřřřřřř.†

2. Řřermuřřa
Bärřřřřa;
Čřucžinan-
řřa;
9. Řřluřřřřan-
řřa;
16. Řřinakař-
řřa; Řřate-
čřřřřřa.

1873. December, hodownik, ma 31 dnjow.

Mesaczkowe
pschemienjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Germani
a
skotne wiki.

Lydzenie a dny.	Porjedzjena protyka		Stara juliansta November.	☉		Mjeszce imienjenje	☾
	evangelsta.	katholsta.		shab. h. m.	shom. h. m.		
1 pøndž.	Longina	Eligeja	20 Obadja pr.	7 42	3 55		3 59
2 wut.	Awrelije	Pawliny	22 Reh. X.	7 44	3 55		5 25
3 srxjeda	Franza Kav.	Franca Kav.	22 Mar. wop.	7 45	3 54		6 54
4 schtw.	Borbory	Borbory	23 Filemona	7 46	3 53		sth. p.
5 pjatf	Amosa	Sabasa	24 Reh. agr.	7 48	3 53		4 33
6 šobot.	Miklawšča	Miklawšča	25 Klemenca	7 49	3 52		5 32

50. tydžen. Text dop.: Sap. st. 3, 22—25; pop.: Matth. 5, 17—19.

7 njedž.	2. adventa	2. adventa	26 26. n. p. swj.	7 50	3 52		6 41
8 pøndž.	Mar. podj.	Mar. podj.	27 Alypija	7 51	3 52		7 55
9 wut.	Agrippiny	Leofadije	28 Jakuba p.	7 52	3 52		9 9
10 srxjeda	Judithy	Judithy	29 Ščépana	7 53	3 52		10 21
11 schtw.	Damasa	Damasa	30 Paramona	7 54	3 52		11 32
12 pjatf	Epimacha	Otilije	31 Handrija	7 55	3 52		sth. d.
13 šobot.	Lucije	Lucije	1 decembra	7 56	3 52		0 40

51. tydžen. Text dop.: Kol. 1, 12—15; pop.: Matth. 11, 2—10.

14 njedž.	3. adventa	3. adventa	21. adventa	7 57	3 52		1 49
15 pøndž.	Ignaza	Sonathana	3 Cefanja	7 58	3 52		3 0
16 wut.	Ananiasha	Abelhaidy	4 Borbory	7 59	3 52		4 14
17 srxjeda	Kwatemöer	Suche dny	5 Sabasa	8 0	3 53		5 30
18 schtw.	Wiskbalda	Wunibalda	6 Miklawša	8 0	3 53		6 50
19 pjatf	Reinh.	Pelagija	7 Ambrosija	8 1	3 53		th. p.
20 šobot.	Ammon.	Timotheja	8 Patapija	8 2	3 54		4 1

52. tydžen. Text dop.: 1. Jana 1, 1—4; pop.: Jana 1, 19—27.

21 njedž.	4. advenla	4. advenla	92. adventa	8 2	3 54		5 12
22 pøndž.	Beaty	Demetrija	10 Minasa	8 3	3 54		6 36
23 wut.	Dagoberta	Viktorije	11 Daniela	8 4	3 55		8 4
24 srxjeda	Patorzija	Patorzija	12 Spiridiona	8 4	3 56		9 32
25 schtw.	1. šw. hodom	1. šw. hodom	13 Eustracija	8 4	3 56		10 57
26 pjatf	2. šw. hodom	Schčépana	14 Thyrsa	8 5	3 57		th. d.
27 šobot.	Jan. scž.	Jan evang.	15 Elentherja	8 5	3 58		0 21

53. tydžen. Text dop.: Jal. 4, 13—15; pop.: Matth. 25, 14—30.

28 njedž.	njedž. po hobž.	njedž. po hobž.	16 3. adventa	8 5	3 59		1 43
29 pøndž.	Sonathana	Dom. biff.	17 Daniela p.	8 5	4 0		3 8
30 wut.	Davita	Eugenija	18 Sebastian.	8 5	4 0		4 33
31 srxjeda	Sylwestra	Sylwestra	19 Bonifaca	8 5	4 1		5 7

☉ Pofny
měš. 4. decbr.
rano 5 hobž.
10 minut. ma
šymu a šněh.

☾ Pofleni
běrtf. 11. dec.
wjecz. 10 hobž.
44 min. pšči-
nješe deszcz.

☉ Młody
měš. 19. dec.
wjecz. 7 hobž.
39 min. pada
na šymu a
šněh.

☾ Prėni
běrtf. 26. dec.
pop. 4 hobž.
54 min. pšči-
nješe kurjauu
a mjerśnjenje.

Stoletna
protyka.

1. šyma; 4.
šněh; wot 5.
hacz do 10.
deszcz a wulka
woda; 11. a
12. deszcz; 13.
a 14. brośne
wjedro; 21.
šněh; po 22.
hacz do kónža
šyma.

1. Gafyn.†
2. Bart
lane wiki.
3. Nješwaczi-
dfo.*
6. Budyšcin*
8. Džęze.†
- Trjówf.
- Mikoraś.
- Brody.†
9. Galsch-
trow.*
10. Minakaf.*
12. Stara
Darbna.
15. Luboras.
- Gródl.
16. Barszcz.†
17. Ruhland.
20. Wojerezy.
- Trėbule.†
22. Mużakow.
- Kulow.

Wopomnjenja
hódne dny

4. Borbory.
17. Kwatemb.
21. Domascha
24. Patorzija
31. Aralowska
renta.

W s c h i d a w k.

1.

Někotre europiske kraje se swojimi wobydlerjemi po najnowišim lud-licženju w l. 1871 a se swojimi wjerchami.

Němsli kraj: 9888 □mil a 41,058,139 wobydł.; 215 mill. tolet lětnych wudawkow; křezor Wilhelm robdž. 12. měrza 1797; ženjeny s Augustu, wajmarskej prynzešynnu; křezorski kónprynz: Wjedrič Wylem, robdž. 18. oktobra 1831.

Sakska ma 272 □mil a 2,556,244 wobydł.; 15 millionow tol. lětnych wudawkow a 116 mill. tolet dothja; kral Jan, robdž. 12. dezembra 1801, ženjeny s Amaliju Augustu, bajerскеj prynzešynnu, robdž. 13. novembra 1801. Džeczi: 1) Wjedrič August Albert, robdž. 23. haperl. 1828, ženj. s prynzešynnu Karolu s Wasa, robdž. 5. aug. 1833; 2) Marija Hilzbjeta, robdž. 4. febr. 1833, wudowa njebo genuesskotoho wójwody Ferdinanda; 3) Wjedrič Aug. Jurij, robdž. 8. augusta 1832; ženjeny s portugalскеj prynzešynnu Janu Mariju, robdž. 21. julija 1843.

Pruska ma 6396 □mil a 24,693,066 wobydł.; 187 millionow tolet lětnych wudawkow a 442 mill. tolet dothja; kral: Wylem I., robdž. 22. měrza 1797.

Awstria ma 11,306 □mil a 35,644,858 wobydł.; 323 millionow tolet lětn. wudawkow a 1748 mill. tolet dothja. Křezor: Franz Jbsel, robdž. 18. augusta 1830.

Ruska ma 90,134 □mil (w Europje) a 63,658,934 wobydł.; 518 mill. tolet lětnych wudawkow a 2672 mill. tolet dothja. Křezor: Alexander II., robdž. 29. haperl. 1818.

Franzowska ma 9599 □mil a 36,800,000 wobydł.; 622 mill. tolet lětnych wudawkow a 4900 mill. tolet dothja. Präsidēt republiky: A. Thiers, robdž. 16. haperleje 1797.

Turkowska ma 6302 □mil w Europiskej, s zykta s asiskimi krajami 38,934 □mil a 11 mill. wobydł.; 124 mill. tolet lětnych wudawkow a 840 mill. tol. dothja. Křezor: Abdul Aziz, robdž. 9. febr. 1830.

Bajerška ma 1377 □mil a 4,861,402 wobydł.; 49 millionow tolet lětnych wudawkow a 225 mill. tolet dothja. Kral: Ludwig II., robdž. 25. augusta 1845.

Württembergška ma 354 □mil a 1,818,484 wobydł.; 12 mill. tolet lětnych wudawkow a 95 millionow tolet dothja. Kral: Korla, robdž. 6. měrza 1823.

Badenska ma 278 □mil a 1,461,428 wobydł.; 11 mill. tolet lětnych wudawkow a 85 mill. tolet dothja.

Sendzelska ma 5762 □mil a 31,818,108 wob.; 464 millionow tolet lětnych wudawkow a 5393 mill. tolet dothja. Kralowa: Viktorija, robdž. 24. meje 1819.

Španiska ma 9200 □mil a 16,835,000 wob.; 184 mill. tolet lětn. wudawkow a 1750 mill. tolet dothja. Kral: Amadeus I., italski prynz, robdž. 30. meje 1845.

Portugalška ma 1623 □mil a 3,996,000 wob.; 34 mill. tolet lětn. wudawkow a 516 mill. tolet dothja. Kral: Ludwig I., robdž. 31. oktobra 1838.

Italška ma 5375 □mil a 24,968,787 wobydł.; 330 millionow tolet lětnych wudawkow a 2400 millionow tolet dothja. Kral: Viktor Emanuel, robdž. 14. měrza 1820.

2.

Pomhaj Bóh wam!

„Bóh wjeršny pomhaj!“ Šerbjna na tajke postrowjenje wotmolwja. Na to jene słowo bjes tuty mi tšjomi, na to słowo Bóh, mň počny synł pokožimy. Šdžž na puczach, na hašach, w domach abo druhdže hromadu pschińdzemy a šo setkamy, abo jedyn wot druheho dzemy, dha šebi Wožu pomoz a hnadu pschewjemy, dha jedyn druheho Bohu poruczimy, dha na Boha lubeho knjesa, wot kotrehož kóždy dobry a do-tonjany dar pschińdže, spominamy. Pomhaj Bóh, wjeršny pomajny, w Wože mje, pschewodž Bóh, to šu dobre stare šerbiske postrowjenja a w nich wěšta pobóžnosć a šwěrna tšchesczjaniske myšl šo wupraji a posnamjeni. Š tym šjewimy, šo do tšjieniczkeho Boha wěrimy, kž je psches ert profetow ryczał: ja šym tón knjes a hewal žadny drugi; ja cžinju šwětko a stworju cžmu; ja dawam měr a stworju njesbože, a kž pschikafat je psches Móšsafa: ja šym tón knjes, twój Bóh, ty njedyrbiš žanych druhich Bohow mčž pschł mni. Šdžeržimy twjerdže tajku wěru, hladajmy šo, šo ju nam ničtó njerubi. Šal dha to, prašecze wy šo, lubi šerbžy cžitarjo!

Nasč cžaj je wěšće dobry cžaj! Džak budž Bohu,

tež tih wěrjaznych satan druhdy spyta, a jich sawjesč pnta. Gladajće šo, dyrbi to rělač, so njebyšće tež wy do tuteje mammonsteje škužby sapleczeni byli, pschetož ničto njemóže dwěmaj knjesomaj škužicž a pjenjezna lubosč je korjen wscheho šleho.

Runjje tač, kaž je šo bohatty lud na to šjenoczič, po móžnosći wjele samóženja nahromadžicž, tač je šo w našim čašu křudy lud, kiž se šwojimai rukomaj šwoj křlěb šebi warbuje, č temu stowaršćicž sapočjač, so by šwoje prawo salital a wjetšču šdu šebi wudobyt. Tutón lud, kiž č pjenjesami njeje žohnowany, ale wjele bóle se šwojeju rukow džěkom teho čžěka potřebnosč a žiwnosč šebi dobywa, je šo na jene dobo dohladač, so wón tón je, kiž se šwojimi čžělnymi mozami č temu pomha, so bohaczi pschego bohaczišči budža.

Wón teho dla praji: hdyž my njebyšćmy na džěko křodžili, dha čzi bohaczi knježa ničo njebyšću warbowali; nam woni ništa šdu dadža a woni wschitčón wužił č šebi čžahnu, so móža krašne žiwjenje wjesč. To šebi dlěje lubicž njebam; abo našči knježa nam wjetšču šdu dadža, abo my č nim wjazy na džěko njeponđžemy. Nječ potom hladaja, hdyž wostanu. Haj! woni dale džěja a praja: čzi bohaczi a móžni w kraju šu dočho doseč knještwo wjedli a psches nič šu šo te wězy tač šfashke, so šu mač a křudži podtkóczeni. My pač mamy tola tež wěšte dobre prawo a šmy wjetščina luda; po tajkim dyrbi šo wschitčlo pschemenicž a my čžemy hladacž, so byšćmy my juru knještwo wjedli. Haj! to je ta wulka nješpokojnoscž, kotraž šo we wulkim džěle nišleho a džělaččeršleho luda sapočžina hibacž a č teho wulka strachosč ša ludowe šbože a šty duch našchego čžasha nastanje.

Wy šče wěšće w nominach čžitali, abo něhdže šlyšćeli wot wulkeho towarštwu, kotremuž rěčaju: internazionale a wot sožialnych demokratow šu wam tež powjedali. Čzi šami, kotřiž šebi ša niški a křudy lud lěpsche prawo žadaju, mjenuja šo sožialni demokratio a č temu šu woni internazionalne towarštwu šažžili, to rěča towarštwu, kotřez žyč šwět, ludy wschitčich narodow a krajow wopščija. Po tajkim jich wotpohladanje na to dže, so by šo niž jenož w jenym kraju abo hjes jenym narodom na dohwanje ludoweho prawa škutkowako, ale wschudžom po žyčym šwěče ma šo lud ša to šjenoczič, we Němžach tač derje kaž w Francowškej, w Šendželškej kaž w Štalsškej, w Rušškej a w Američžy, so by křudy, džělaččeršči a niški lud knještwo do rukow dostal. Dolež pač šo, hdyž jenož tu abo

tam sožialni demokratio, kaž je to dotal byčlo, wustupja, šo lóžy podtkóča a pschěhrazu, dha myšla šebi se šjenocženyimi mozami šo no to dacž a wščudžom na dobo wohen šažěhlicž, kiž by te stare pluny špalil a nowy porjad postajil. To je to internazionalne towarštwu sožialnych demokratow, kotřez ma hižom něčł wjele tawšynt sobustawow. Šažžene a nawjedowane je wone wot někotřych mužow, kotřiž šu šo w revoluzijach a šběžlach wušnamjenili a do Šendželškeje čžělnyč dyrbjeli. To šu lěgne a mudre hlowny, kotřez č tym, ščtož wobšteji, č položom nješću, ale wjele bóle wscho po šwojich myšlach pschemenicž čžedža. Wsch mjena ničto njesnaje, wulke a šlawne škutki tež hišće nješću wuwjedli, džělačž šo jim nječa a tola woni psches měru wulku móž nad šobustawami wopokaža a tyranštwu wjedu, so to, ščtož pschitaža, šo stanje a wschudžom po žyčym šwěče šo jim pošćušćnosč wopokaže, bóle dhyžli kralč abo křěžorč abo Bohu knješć šamemu. To pač šu tež rjane a krašne wězy, kotřez tučł nawjedowarjo sožialneje demokratije ludja, so šo džiwacž njemóžemy, hdyž njewučžemy křudy a niški lud jim pschwišćujel. Šač rjenje to tola křiczi, hdyž woni praja: my žyč šwět pschemenicž, wschitčle křchwišćny wurunamy, wschitčle hubjenštwu šačžerimy, nowy porjadč postajimy. Šač dotal šu nawjedžiczi a šbžčłani, bohaczi a wyšožy knježa w kraju rosčafowali, na jich město ma něčł křudy džělaččeršči lud šćupicž, a ščtož tón ša dobre špósnaje, to ma placzič. Čžagne lubla maja šo hje-wschitčich rošbžčlicž, so lóždy č druhim jenač wjele wobšedzi; krajne samóženje ma šo č temu nažžicž, so šo wulke šabricki twarja a ščtož šo w nič wuwiluje, nješćmy jenož jenemu ale wschitčlim do hromady č lěpschemu pschicž, so šo wot teho žiwja a šćubčaju. Bohaczi a wyšožy dyrbjč tač derje kaž něčł křudži a nižy se šwojimai rukomaj džělačč; křěžorjo a kraljo budža wotšadženi a ščtož šu se šwojimi dworjanami něčł č krajnych pašladnižow dostali, to dyrbi šo č hromadnemu lěpschemu nažžicž. Wóššča, kotřez tešto pjenšes ščžeru, budža rošpušćžene, pschetož bratromšča lubosč šwoj mišy ščepčar na wschěč wušpschěštrje. Džěčzi budže darmo do ščule křodžicž, šwaboda, runota a lubosč budža knježicž. Tajtu šebi sožialni demokratio tu wulku republiku šwěta myšlač

Šo byčću tute šwoje wotpohladanja a myšle šterje lěpje wuwjedli, dha nawjedowarjo internazionalneho towarštwu č lěgneš mudroščju šwoju džěławosč we trojakim nastupanju wopokaža. Najprjedy woni

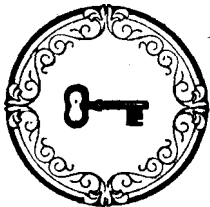

bowëricz, eżi do moży hrosneho pšchibowstwa sapanu a samych šo do słaženja ponurja.

My šo njebojimy, šo šo tym pšcheczilownikam a nješpšcheczjelam Božim radži, šo jich šle myšle šo wuwjedu! To šlowo wostanje wërne a wëšte: ja, tón knjes, to je moje mjeno; ja nočzu moju čješć žanemu druhemu dacž ani moju šhwalbu pšchiboham. My wërrimy twjerbže: twoje kralestwo je wëčžne a twoje knještvo traje na wšchitke naroby, helšle wrota je nje-moža pšchewinycž. Ale bojecž šo tola mamy, šo wot tyč wrótnych wucžbow tyč profetow tuteho čžaša në-kajle sornjatka do wutrobow naščeho luda panu a šo š nich wšchella njewëra a šrudny štud nastšhadža. Wërnoscž a prawda trjebatej lëštotetki, šo byšchtej šwoju móž nad čšlowškimi wutrobami wopolasatej, žža a štud ša malo dnjow wjele lubowarjow namakatej. Ščd do dušchow linjeny, dale žerje a žyke čžëto žhore šejini a šlasy.

Šo tajlim pomhaj Ščh wam, šo byšchče šo pšchëd tajlim słaženjom šwëru wobarnowali, šo njebyšchče löždemu wëriki, ale pëknje prjedy dušchow špytali, kajžy šu. Šladajče šo falsčnyč profetow, kofšiz we wo-wčej draščje woločo žhodža, nutšla pał šu torhaze wjelki. Nječ drusy špytaja, kał daloto hjes Šoha pšchindu, my pał čžemy jeho wyšče wščeho šo bojecž, jeho lubowacž a šo jemu bowëricž!

3.

Šudancžka.

Dwë šudancžy je pšchëdženal šandžene lëto šwo-jim lubym čžitarjam pošlicžik. Prënje je: pohrjeb-niščëzo; druge po tym jało šo š o abo š u pišče: holan abo hulan.

Ščtöž löšcht a šchil ma šudacž, tón šudaj, ščto praji na nowe lëto tudy šestajene

Šudancžto 1.

Pšjczje, lube hušhycžki,
Waš ja nušnje trjebam,
Wo te wašče šulnicžki
Ša waš wšchitke šjebam.

Žönšla, ty mje rostokčžišč,
Šow a tam mje čžehnjeshč,
Mužo, kiž mje wobšchëžišč,
Na mnje šo rad lehnjeshč.

Špröžny, š dobrym šwëdomnijom
Na mni berje lëšasč,
Še mnje ty šo š wješelom
Š nowom' džëtu šbëšasč.

Do mnje, žčowa wobužna,
Šswoju staroscž kladžeshč,
Na mni, šrudna wutroba,
Šswoje šylšy pšacžeshč.

Šo mnu ty šo w žhoroscžach,
Wšohi čšlowcže, křnjeshč,
Š we twojich šyštnoscžach
Na mni ležo mrëjeshč. —

4.

Wšy a mëšta w Šserbach.

Šod čžičkom 1. pšchidawla je pšchëdženal ša šwo-jich čžitarjow nëlotre europište kraje še šwojimi wo-bydlerjemi a wječšami hromadu šestajak. Ščtöž šo wobhonicž čže, kał wjele ma jedyn abo druhi kraj wobhydlerjow, lëtnyč wudawkow a dožha, kał wjele □mil wón wopšchija, kał šo jeho kral abo žhëžor mjenuje a kał štary je, tón trjeba jenož tam pohla-dacž, dha wón wšchitko šapššane namala. Pšchëdženal je šebi pał tež myšlik, šo budže Šserbam lubo, hdyž šhonja, kał wjele žhëžow a wobhydlerjow wješ abo mëšto ma, hdyž woni bydla. Š temu budže to we nëčëžiščim čžašu, hdyž šo hušto liščžili po poščji ščžeku, ša löždeho wužitne, hdyž wë, w šajlim poššilim wo-krješu ta abo druha wješ ležl, šo móžt to na adrešy pšchipišacž. Pščetož to je šawëščje wulla dobrotu a žhwalobne wustawjenje naščeho čžaša, šo šu niz jenož we wullich mëštach, ale tež na wšach poššile expedizije šaköžene, pščes lotrež šo listy a pakty, lotrež ščtö dostanje abo prječž ščžele, wščëdnje hje-wščeje wul-teje wobczëžnosčje ša njeho wobštaraju. Ščtö njeby wobšwëdčëžicž dyrbjak, šo je šo dobrotu šajleho wusta-wjenja wšebje w čžašu šandženeje wöžny wužitna wo-polašaka, hdyž löždy, kiž šyna abo nëloho tyč šwo-jich pola wöjšta w Šranzowšlej štejo mëšesche, radny špëšhnje powjescž wot njeho wotčžakowasche abo liščžil a nëšajtu podšjeru w pienjesach abo paltach na njeho poščla. Šajle poššile expedizije nješju jenož w mëštach, kaž w Šudnyšhinsč, Šubiju, Šamšëžnu, Šššportku, Ši-

stopizach a Ščeračowje, ale tež na wšach, hčez Šerbo byla, kaž w Huczinsje, w Pomorezach, w Pancizach, Kalezach, we Wjeleczinsje, w Žičenku a w Matym Wjellowe.

Po takim je pšchedzenal tu wšchitke města a wšy we Sakskej, w kotrychž Šerbo byla, alfabetičny hromadu sestajal, a pšči kóždej pšchistajil, kať wjele ma kšyow a wobydlerjow po najnowišchim ludičenju, kotrej je so 3. dezembra 1871 měko, a do kotreho pšstikeho wotriješa štuscha. Wón pšči tym wobzja-

ruje, so so jemu njeje radžiko, to tež w nastupanju městow a wšow w Pruskej scjinitč. Hač runje je šebi wšchu prózu dať, to nashontč, dha je ta tola hač dotal podarmo byta. Šmadž so škadnosč a móžnota stiči, lubym Šerbam w Pruskej 1 lětu to šamo podarč, šytož so lěšča Šerbam w Sakskej spožčl. Pšchispómnicž so tudy ma, so je so pšči ludičenju w l. 1871 w Sakskej naličžiko: 52,097 Šerbom a so we Pruskeje na 44000 hornjołužičk a na 60,000 dolnołužičk Šerbom bydl.

Mejena.	Štj.	Wobydlerjo.	Pšstik wotriješ.	Mejena.	Štj.	Wobydlerjo.	Pšstik wotriješ.
Baczoň. Storche	10	73	Wjellow.	Bronjo. Brohna	20	95	Wjellow.
Bambruch. Bernbruch . .	45	244	Kamjenž.	Budestezy. Großpostwitz . .	59	427	Budyschin.
Banezy. Pannewitz	18	134	Wjellow.	Budyschin. Bauzen	837	13165	"
Bart. Baruth	80	507	Wospork.	Budyschin. Kleinbauzen	41	274	"
Bčezny. Pietschwitz	27	118	Žičenł.	Bulezy. Hochkirch	81	508	Pomorezy.
Bčka. Biebla	47	278	Kamjenž.	Bulojna Horna. Buchwalde . .	44	311	Huczina.
Bčka Hora. Belgern	21	122	Wospork.	Butowka. Bocka	1	2	Kalezny.
Bčlezny. Ebdorf	35	204	Budyschin.	Butowz. Bocka	6	36	Wisłopizny.
Bčke Koflitz. Weisknauffitz .	22	113	Žičenł.	Bušerizny. Buscheritz	4	35	Žičenł.
Birkroba. Birkenrode . . .	17	89	"	Čezkow. Zschillichau	21	215	Huczina.
Bjedrusł. Bederwitz	26	123	Wjeleczin.	Čerwj. Koflitz. Rothnauffitz .	40	201	Žičenł.
Błohasčezny. Bloaschitz . . .	18	108	Žičenł.	Čezšlezny. Zieschkowitz . . .	12	88	Pancizny.
Błohasčezny Nowe. Neubloasch .	6	28	"	Čorne Koflitz. Schwarzauffl. . .	43	208	Budyschin.
Błozany. Plogzen	31	181	Pomorezy.	Čornezy. Zscharnitz	5	47	Pancizny.
Bobolzy. Boblitz	24	148	Budyschin.	Čornjom. Zschorna	36	203	Pomorezy.
Bohow. Halbendorf	29	165	Ščeračow.	Čornow. Zschornau	39	243	Kamjenž.
Bohow (Wbohow). Uebigau . . .	16	91	Kalezny.	Dalzy. Dahlowitz	14	109	Budyschin.
Bojšwezny. Kleinpostwitz . . .	18	103	Wjeleczin.	Darin. Dahren	11	72	Žičenł.
Bolhorzy. Bolbritz	19	116	Žičenł.	Dajin Wulki. Großdehsa	99	507	Lubij.
Bónžny. Binnewitz	21	127	Budyschin.	Debertezny. Döbertitz	5	44	Žičenł.
Boranezy. Bornitz	21	125	Wjellow.	Deberzy. Döbra	34	175	Kamjenž.
Bórl. Burl	15	142	Budyschin.	Debiškwow. Döbiškwle	7	58	Žičenł.
Borsčez Horna. Oberförstchen .	25	147	Žičenł.	Debšezny Mlake. Kleindebschitz .	40	208	Budyschin.
Borsčez Kijawa. Kronförstchen .	20	116	Budyschin.	Debšezny Wulke. Großdebschitz .	41	224	"
Borsčez Mlake. Kleinförstchen .	18	115	Žičenł.	Delany. Döhlen	18	90	"
Borsčez Škona. Salzenforst . . .	36	189	Budyschin.	Delna Hórka. Niedergurig	51	382	"
Bosčezny. Baschitz	50	234	"	Delny Hunjom. Niederuhna . . .	10	80	Wjellow.
Bosčizny. Puschwitz	51	220	Kalezny.	Dobranezy. Dobranitz	10	70	Pancizny.
Břemjo. Brehmen	27	127	Huczina.	Dobrasčezny. Doberšchitz	28	165	Budyschin.
Břesa. Birkau	20	105	Žičenł.	Dobrosčizny. Doberšchitz	30	133	Kalezny.
Březny. Briesnitz	17	95	Wospork.	Dobrusčka. Doberschau	35	251	Budyschin.
Břehyna. Brösa	43	222	Huczina.	Drjeczin. Dretschen	32	157	Žičenł.
Břehynka Delna. Briesfing	39	199	Budyschin.	Drobny. Droben	21	117	Kalezny.
Břehynka Horna. Briesfing	20	105	Žičenł.	Drojdzij. Drehsa	49	330	Pomorezy.

Wje n a.	Ścigę	Woby- dzieję.	Póſtę wotrzęſ.	Wje n a.	Ścigę	Woby- dzieję.	Póſtę wotrzęſ.
Družezn. Drauschtowitz . . .	8	59	Żiczeń.	Żęzow. Żesau	35	272	Kamjeńz.
Dubrawa Mała. Kleindubrau . .	9	44	Budyſchin.	Żikozn. Żulowitz	44	207	Budyſchin.
Dubrawa Wulka. Großdubrau . .	31	188	"	Żitk. Żutrich	25	129	Katez.
Dubrawka. Dubrawke	44	272	Huczina.	Żitro. Żiſtrich	53	297	Kamjeńz.
Dzenifezn. Dentwitz	1	16	Budyſchin.	Kamjenej Delna. Kaminau . .	31	176	Katez.
Dżehorezn. Teſchitz	19	108	"	Kamjenej Horna. Kamina . .	28	182	Wjellow.
Dżęznifezn. Singwitz	26	169	"	Kamjeńz. Kamenz	595	6406	Kamjeńz.
Dżiwoczizn. Siebitz	21	104	Żiczeń.	Kaſchezn. Kaſchwitz	18	98	Żiczeń.
Ģajniżn. Ģainitz	21	105	Budyſchin.	Kettizn. Kittlitz	100	624	Lubij.
Ģaſtlow. Dreikretſcham	18	181	Wjellow.	Ģhanezn. Kannewitz	13	84	Pancziz.
Ģatf. Teiſcha	17	93	Katez.	Ģhanezn. Kannewitz	12	93	Żiczeń.
Ģlina. Gleina	46	234	Huczina.	Ģhaſow. Quoos	34	171	Wjellow.
Ģnaſchezn. Ģnaſchwitz	45	285	Budyſchin.	Ģhelno. Köln	56	298	"
Ģnėwſezn. Nimmiſchitz	29	131	"	Ģhójniza. Großkuniz	12	54	Budyſchin.
Ģodżij. Göddau	84	561	Żiczeń.	Ģhójniczka. Kleinkuniz	4	35	"
Ģoleschow. Ģolſcha	20	113	Katez.	Ģhróſejzn. Kroſtwitz	82	497	Pancziz.
Ģoleschowſka Dubrawka.				Ģhróſt. Kroſta	19	101	Katez.
Ģoľſchdubrau	8	19	"	Ģhwaczizn. Quatiz	44	351	Budyſchin.
Ģoľza. Ģolenz	34	181	Żiczeń.	Ģina Delna. Niederleina	34	247	"
Ģora. Ģuhra	23	108	Pancziz.	Ģina Horna. Oberleina	8	90	"
Ģórta Horna. Obergurig	51	289	Budyſchin.	Ģizłiza. Ģeiſłiz	33	136	Huczina.
Ģórti. Ģorka	43	184	Pancziz.	Ģkulfch. Ģkiz	59	388	"
Ģownjom. Dehna	17	121	Budyſchin.	Ģobjelń. Ģöbelsn	24	106	"
Ģranza. Gränze	—	—	Pancziz.	Ģoblizn. Koblenz	13	72	Żiczeń.
Ģrodżiſchęzo. Gröditz	62	340	Wospport.	Ģocziza. Kaſchwitz	10	57	"
Ģrubjelczizn. Ģrubſchüt	23	148	Budyſchin.	Ģokwaſa. Koblweſa	36	216	Pomorezn.
Ģruboczizn. Ģrubtitz	18	116	"	Ģomorow Delny. Kommerau . . .	61	388	Katez.
Huczina. Guttau	57	333	Huczina.	Ģomorow Horny. Kommerau . .	35	169	Huczina.
Hunczerizn. Günthersdorf	24	112	Żiczeń.	Ģonjezn. Caniz Chriſtina	19	157	Budyſchin.
Hunjom Delny. Niederuhna	10	80	Wjellow.	Ģonjezn. Ģunnewitz	33	197	Katez.
Hunjom Horny. Oberuhna	17	99	"	Ģoperzn. Ģuppriz	36	211	Pomorezn.
Huſka. Gauſig	72	411	Żiczeń.	Ģorſhin. Ģirſchau	72	500	Ģchėrachow.
Huſka Mała. Kleingauſig	18	88	"	Ģortniza. Ģortnit	25	155	Wospport.
Ģama. Ģrube	12	61	Lubij.	Ģoſarzn. Kaſeriz	11	69	Pancziz.
Ģanezn. Ģannowitz	9	66	Żiczeń.	Ģóſty. Ģoſel	33	136	Budyſchin.
Ģaſeńza. Ģeſnit	3	16	Budyſchin.	Ģoſarnja. Ģoſern	29	158	Żiczeń.
Ģaſońza. Ģeſnit	57	282	Katez.	Ģoſlow. Kaſlau	21	92	Katez.
Ģatſjob. Ģeſcheba	31	180	Huczina.	Ģotezn. Ģotiz	68	334	Wospport.
Ģawora. Ģauer	19	105	Pancziz.	Ģratezn. Ģredwitz	38	235	Budyſchin.
Ģawornik. Ģauernick	1	2	Lubij.	Ģrapow. Ģrappe	20	111	Lubij.
Ģeńkezn. Ģentwitz	45	216	Budyſchin.	Ģrónza. Ģrüniz	13	62	Wjellow.
Ģeńſchezn. Ģohnsdorf	21	77	Katez.	Ģubſchizn. Ģubſchiz	35	218	Budyſchin.
Ģeſchizn. Ģeſchiz	7	55	Budyſchin.	Ģufow. Ģuckau	71	321	Pancziz.
Ģėłza. Ģiblit	23	155	Pancziz.	Ģumſchizn. Ģumſchiz	15	105	Budyſchin.

M j e n a.	Spółc.	Moby- dziejo	Positt wotrzję.	M j e n a.	Spółc.	Moby- dziejo	Positt wotrzję.
Rupoj. Rauppa	17	119	Suczina.	Nęczin. Niethen	26	147	Pomorezy.
Rahom. Roga	30	181	Wjellow.	Niża Wjes. Niesendorf	13	63	Katezy.
Rast. Raste	16	72	Katezy.	Niebieleczy. Nebelschitz	39	248	Ramienz.
Redzborzy. Raschendorf	21	104	Biskopizy.	Niechan. Nechen	17	94	Lubij.
Rejno. Rehn	32	146	Pomorezy.	Niechorń. Nechern	33	214	Wosport.
Rejno. Rehn	13	82	Budyshin.	Nieradezy. Neraditz	14	48	Panczizy.
Rejno. Rehdorf	15	113	Panczizy.	Niesdaschezy. Nedaschitz	34	208	Żiczeńt.
Remischom. Remischau	21	118	Suczina.	Niesnarowy. Eiszerode	17	123	Lubij.
Reychawa. Reychau	19	50	Żiczeńt.	Niegwaczielo. Neschwitz	70	449	Katezy.
Ręsta. Ręsta	44	227	Ramienz.	Nowaczizy. Nowitz	15	122	Wosport.
Ręton. Ritten	12	96	Budyshin.	Nowa Wjesta. Neudörfel	12	68	Suczina.
Ribochow. Ribachau	19	116	"	Nowa Wjes. Neudorf	35	175	"
Ribon. Ribon	2	25	Panczizy.	Nowa Wjes p. R. Neudorf b. R.	16	98	Katezy.
Richan. Reichnam	42	215	Suczina.	Nowa Wjes p. R. Neudorf b. R.	34	150	"
Ripicz. Rippitzsch	44	229	Katezy.	Nowa Wjes. Naundorf	39	325	Żiczeńt.
Rischa Hora. Rissahora	4	24	"	Nowe Męsto. Neustadt	4	21	Panczizy.
Romsk. Romste b. Neschwitz	9	37	"	Nowosizy. Nauplitz	22	125	Katezy.
Romsk. Romste b. Mittel	27	150	"	Nowy Dwór. Neuhof	20	96	Panczizy.
Rubij. Rübau	415	5852	Lubij.	Nutniza. Nutznitz	7	59	"
Rubij Stary. Altrübau	107	654	"	Palow. Pohla	38	206	Biskopizy.
Rubienz. Mehlthener	8	51	Budyshin.	Panczizy. Panschwitz	27	152	Panczizy.
Rubos. Rubas	1	4	"	Panezy. Pannwitz	22	122	Biskopizy.
Ruh. Ruga	65	374	Wjellow.	Pasizy Nęmste. Deutschbaslitz	50	286	Ramienz.
Rupoj. Rupa	25	127	Katezy.	Pasizy Sserb. Wendischbaslitz	38	144	"
Rupj. Dubrawka. Ruppshubrau	14	66	"	Pęstezy. Piestowitz	41	202	"
Ruscz. Rauske	20	115	Panczizy.	Plusznicezy. Plusstowitz	38	256	Budyshin.
Ruscz Nowy. Neulauske	15	80	"	Poczaplizy. Potschaplitz	19	113	Biskopizy.
Rust. Rauske	51	308	Pomorezy.	Poczpiza. Halbendorf b. G.	19	103	Suczina.
Rutobicz. Ruttowitz	18	106	Budyshin.	Pomorezy. Pommritz	26	168	Pomorezy.
Ruthjezy. Reutwitz	18	123	Biskopizy.	Porshizy. Porschwitz	81	487	Budyshin.
Rumocizy. Rautitz	33	238	Wosport.	Posdezy. Pasditz	8	57	Panczizy.
Maleczizy. Maltitz	63	379	"	Praha. Klein-Praga	6	46	Żiczeńt.
Malechezy. Malischwitz	103	671	Suczina.	Praslow. Prauske	15	69	"
Matkezy. Maltitz	20	114	Budyshin.	Prawocizy. Prautitz	9	53	Panczizy.
Męrlow. Merla	23	164	"	Pręcjezy. Prischwitz	14	121	"
Milkezy. Millwitz	11	77	Wjellow.	Pshesdręn. Brößern	15	70	Wjellow.
Milocizy. Mittitz	25	116	Panczizy.	Pshidoł. Tschiedel	22	151	Ramienz.
Minatak. Mittel	50	305	Katezy.	Pshischezy. Preuschwitz	4	53	Budyshin.
Mjedzjojes. Medewitz	29	151	Żiczeńt.	Pshimoczizy. Preititz	38	262	"
Mjeschizy. Meschwitz	46	250	Pomorezy.	Psjowje. Dpplitz	64	313	Katezy.
Mnischonz. Mönchswalde	23	150	Budyshin.	Rabozy. Rabitz	10	50	Budyshin.
Mnuczniża. Mäuschwitz	20	100	Wosport.	Rachlow. Rachlau	44	242	Pomorezy.
Męschezy. Mäuselwitz	13	92	Wjellow.	Radwoł. Radibor	109	574	Wjellow.
Radzanezy. Radelwitz	12	93	Budyshin.	Katezy. Königswarth	159	994	Katezy.

M j e n a.		Wie	Wohly- dieno	Postitt wokrjes.	M j e n a.		Wie	Wohly- dieno	Postitt wokrjes.
Rakojdy.	Rackel	59	326	Wospork.	Toronzy.	Daranitz	6	36	Budyshin.
Ralbizy.	Ralbitz	43	247	Rakezy.	Tradow.	Trado	19	107	Ramjenz.
Raschow.	Rascha	27	269	Budyshin.	Trjebjenzy.	Steindörfel	32	188	Pomorezy.
Ratarjezy.	Rattwitz	13	82	"	Trupin.	Truppen	21	114	Rakezy.
Rodezy.	Rodewitz	36	226	Pomorezy.	Trufjezy.	Trauschwitz	23	139	Wospork.
Roswodezy.	Rodewitz i. G.	60	355	Wjeleczin.	Tschafjezy.	Zschafschwitz	11	64	Panczizy.
Róžant.	Rosenthal	27	147	Rakezy.	Tšělanj.	Strehla	12	90	Budyshin.
Ruhethal.	Ruhethal	8	41	Huczina.	Tumizy.	Thumitz	29	172	Bisfopizy.
Sahot.	Berge	17	119	Budyshin.	Wadezy.	Waditz	18	123	Pomorezy.
Sajdom.	Kleinseldau	19	106	Wjellow.	Wajizy.	Wawitz	20	109	"
Salkow.	Salga	17	94	Huczina.	Walowy.	Wohla	27	175	Lubij.
Sczizjezy.	Stiebitz	10	97	Ziczent.	Warnokczizy.	Arnsdorf	50	270	Wjeleczin.
Sdef.	Sdier	42	223	Huczina.	Wetezza.	Dürwidnitz	12	59	Rakezy.
Sdžat.	Sohra	10	56	Wjeleczin.	Wetrow.	Wietrau	15	81	"
Sdžet.	Särchen	30	148	Huczina.	Wichomj.	Weicha	29	180	Wospork.
Schelezy.	Schedwitz	9	74	Pomorezy.	Wjeleczin.	Witthen	257	1729	Wjeleczin.
Scheshow.	Jescha	54	283	Rakezy.	Wjellow Maty.	Kleintwella	20	111	Wjellow.
Schpikaty.	Spittel	30	165	Lubij.	Wjellow Wulki.	Großwella	41	225	"
Schpital.	Spittel b. R. . . .	29	232	Ramjenz.	Wjellowj.	Wölltau	31	117	Bisfopizy.
Semizy.	Demitz	50	419	Bisfopizy.	Wjefel.	Wessel	30	168	Rakezy.
Stanezy.	Rannewitz	23	127	Wospork.	Woleschniza.	Delsa	62	372	Lubij.
Stastow.	Stassa	30	189	Ramjenz.	Worflezy.	Räckelwitz	72	322	Panczizy.
Splóšf.	Pielitz	21	129	Budyshin.	Wospork.	Weissenberg	216	1215	Wospork.
Spnytezy.	Spittwitz	49	308	Ziczent.	Wofslint.	Döbling	63	424	Ramjenz.
Srěščin.	Rieschen	8	50	Budyshin.	Wofyfl Maty.	Kleinhänchen	12	67	Panczizy.
Ssemichow.	Semichau	27	151	Ziczent.	Wofyfl Wulki.	Großhänchen	36	213	Bisfopizy.
Sšernjany.	Zerna	30	122	Rakezy.	Wofstafjezy.	Irgersdorf	23	102	Wjeleczin.
Sštonkezy.	Schlungwitz	11	84	Budyshin.	Wotrow.	Ostro	72	322	Panczizy.
Sšmilna.	Schmöln	116	699	Bisfopizy.	Wuczezy.	Auschkowitz	10	72	"
Sšmjerdbžaza.	Schmerlitz	28	132	Rakezy.	Wudwor.	Höflein	26	138	"
Sšmjeczezy.	Schmedwitz	35	196	Panczizy.	Wujef.	Unwürde	28	214	Lubij.
Sšmochczizy.	Schmochtitz	22	121	Wjellow.	Wujefb.	Breitendorf	45	252	Pomorezy.
Sšmolizy.	Schmole	2	10	Budyshin.	Wujefb Hornj.	Uhyšt a. T. . . .	51	268	Bisfopizy.
Sšokolza.	Sokulahora	10	70	"	Wujefš.	Wuischle	30	256	Pomorezy.
Sšulschezy.	Solschwitz	22	119	Wjellow.	Wujefš Rosazy.	Wuischle	11	89	Wospork.
Sšupow.	Suppo	4	26	Sšerachow.	Wurizy.	Kuritz	10	91	Budyshin.
Sšwinarnja.	Schweinerden	22	118	Panczizy.	Wutokczizy.	Weidlitz	11	75	Wjellow.
Stachow.	Stacha	55	270	Bisfopizy.	Wyšoka.	Weißig	7	31	Budyshin.
Stróžka.	Wartcha	39	224	Huczina.	Wyšoka.	Weißig	50	279	Ramjenz.
Stróžiščžo.	Strohschitz	3	27	Wjellow.	Zofow.	Zocau	24	136	Ziczent.
Stwjeschin.	Peschen	5	36	Lubij.	Zyžezy.	Zieschitz	7	46	Budyshin.
Sšuberniczka.*	Kleinsaubernitz	32	245	Huczina.	Zark.	Särka	30	207	Wospork.
Sšyžizy.	Siebitz	8	62	Panczizy.	Zicžen.	Großseitschen	38	188	Ziczent.

Ziczent. Kleinseltschen 17 thje, 118 mob. Židow. Seibau 251 thje, 2507 mob. Budyshin. Žornofsk. Čornšig 80 thje, 140 mob. Pomorezy. Žurizy. Čauriz 24 thje, 143 mob. Bisfopizy.

Wolno pschłubje wschat na mšu, wjeskolesz na
 srudobu — ale tež srudoba na wjeskolesz.

Bł to pschi spoczatku mészaza julija l. 1870, so
 mlody towaršč wo jstwie pilnje dželasche a t temu
 wjeskole hronezko spewasche. Tyschet wón bė a hoto-
 wasche sibi nowe blido. Sa tsi njedzele chysche se
 swojej skubstenej njewjestu kwas džerzecz a to blido dyr-
 bjesche kruč jeho noweje nadoby bycz.

W tym jeho schėdzimy nan t njemu do jstwy
 stupi, nowiny we ruzy džerze. Mój syno, rjekny wón,
 tu w nowinach ja čitam, so Franzowsojo s nami
 wójnu sapoczecz chędzja. Dyrbjalo to wėrno bycz,
 Surjo, dha budzecz tež ty t wójstu žadany a s twojim
 kwasom niczo njebudze!

Ach shto, nano, wotmolwi sijn, to tola wėrno
 njeje; shtó wė, shtó nowiny bledza. Njeczincze sibi
 žanu staroscz. Wschal je wschudzom najrjeniški mēr
 a wschal su Franzowsojo s nami njedawno pišali, so
 mēr wostanje. Za tu wostanu a džerzu kwas a moja
 luba Šanka smėje Waš lubo a budze waš hlabacz
 a so sa waš staracz, runje kaž luba njebočizica macjerka
 to činjesche.

Šm! hm, mój syno, rjekny na to nan, Franzow-
 sow ja snaju; to je khrobolaty, lósy a njemėrny lub.
 Šdyž čzi sibi něhdze to wumyšla, so chędzja wójnu
 mēcz, dha so sa niczim njeprašęja a hdyž tšęzor
 Napoleon jim skote hory w Němzac lubi, dha jemu
 wėrja a s brónju schęzertotaju a so wotdžerzecz nje-
 dacja, so s nami mēcz. Za jich snaju a wēm kał
 to w l. 1813 a 1814 bė, hdyž sijn sam jako wojał
 w Franzowstęj był.

Njestarajeze so, luby nano, wotmolwi na to sijn;
 ja nihdy njewėrju, so něłł wójna budze. Šdyž runje
 Franzowsojo něłajtu haru čęrja, dha budza so bórny
 sašo smėrowacz. Za so njeboju; wschal sijn w l.
 1866 sobu na wójnje w Čęstęj był a teho dla, dyr-
 bjala tež něłajta hara nastacz, mje tola na mēczę t
 wójstu njepowotaja. Budzče wjeskeły a dobreje nadzije,
 džens sa tsi njedzele smēju ja mój kwas.

W tutón kwas njebė. Tndžen po tym Franzow-
 sojo Němcam wójnu pschpowjedzichu. Němsle wójsto
 su mobilisrowane a Surij ordru dosta, so ma spėšęnje
 t swojemu regimentej pschincz.

Wulka srudoba w domje knježesche. Dyrbi to
 mje na moje stare dny hišęče potrjehicz, wobstarny

nan žakosczesche, kiz sibi wuręczecz njeda, so budze
 tuta wójua sa Němcam njesbožomna a so jeho sijn
 w nješ žiwjenje shubi. Ty so žiwy domoj njewrčizich,
 njewjestu Šana s plačom storzjesche; džimi čzorni
 Turtojo su hórski, džili swėrjata pusečiny a budza tebe
 slonzowacz; duž so moj wjazh njewohladamoj: Surijo!

Podarmo bė wschitko troschtowanie Surjowe, kotre-
 muž wschal tež wutroba krawjesche, so so něłł wot
 swojich lubych dželicz dyrbjesche, kiz pał tola krobłeho
 duča bė a s horliwoscju do wójny chysche, so by
 pomchal teho stareho njepšęczela pobicz. Njerudzče
 so wschal tola kał, praji wón, w tutej wójnje, w ko-
 trež je prawda na našim boku, budze Wóh s nami.
 Wly chęmy tym khrobčim Franzowšam polasacz, shtó
 puł su, so jim lóschť sańdže, so s nami mēcz. Mōže
 bycz, so sa něłotre njedzele sašo so domoj wrčizimy.
 Njepłaczęze, Wóh je žiwy a wón naš njewopušęzi.

Tola pał, jako swojemu lubemu nanę bože mje
 prajesche a s wolosčenjom so se swojej wulzy lubo-
 wanej njewjestu roszohnowa, so jemu šylsy do brody
 ronjachu a wutroba bė jemu čęzka.

Njesowa ruka pał bė nad Surjom. We wschit-
 kih bitwach, w kotrychž wón sobu wojowasche, wosta
 wón strowy a njeranjeny a wjeske lisciki na swojich
 spišane wo tym šwėdčach, so so jemu derje dze.

Po wórtšlęj a weiszenburgstęj bitwie stejesche
 wón pola Strašburga, a pomhasche tuto mēsto wob-
 lehnycz. Sašo bė so to 30. septembra poddako, jeho
 regiment t polonschemu wójstu storęzi, kotrež 30. okt-
 tobra mēsto Dijon dobu.

Šacz dotal bė wón kōzdy tydžen t najmjenschemu
 jedyn list domoj pišal. Wot teho čęsa sem pał,
 so bė se Strašburga dale dyrbjal, žadyn wjazh na
 jeho lubych njepšchindze. Čzi bęchu po tajkim w srudnej
 starosczzi wo njeho. Wón je ranjeny, praji nan, hewal
 by wón pišal; wón je panył, wón je mowly, žako-
 sczjesche se šylsojymaj woczomaj njewesta. W tutej
 bojosczzi so jimał wjele čęsa, džęn po dnju pominy.

Žedyn džęn pschindže wjesny ryhtat a pschinjese
 papjeru sobu, na kotrež bęchu mjena tych sapišane, kiz
 bęchu w bitwach abo ranjeni abo morjeni. W nješ
 stejesche: füsilter Surij Š. pola Dijona ranjeny a nje-
 wė so, hdyž je wostal. Srudoba nana a njewjesty
 bė psches mēcu wulka. Surjowi kamradojo sa
 něłotre dnų listy domoj pišachu, so su jeho w holi
 namakali, morweho a hrosnje roslataneho, woczł wu-

kałanej, bjeswoczo rosmjeczene, wuſłelaneho a so ſu jeho w bliźſzej wſy pohrjebali.

Po tajtim bē ſo ſtało, ſchtož bēſchtaj nan a ſanta ſebi myſliłoj. Stary muž ſo njehaſche dacz troſchto-
wacz a mloda njewjeſta hlubeko ſrudžena mējeſche ſwój jenički troſcht w tym, ſo teho wboheho nana wotſladowaſche. Wſchitžy wo wſy wutrobny džel nad tym njeſbožom bjerichu, kotrež teju dweju bē potrjehiko.

Zara wurudženaj ſedziſchtaj taj dwaj patoržizu ſa khačklemi. Oha ſo na burje ſakapnje a poſtnik ſ liſtom do iſtwy ſtupi. Liſt je na ſtareho nana ſpi-
ſanny a je wot Surjoweje ruki. ſanta jón horje torhnje a čita: Luby nano, luba njewjeſta, ja ſym poſlenje čaſy na waju piſak, pał žane wotmolwjenje ſo mi doſtało njeje. Pola Dijona buch wot mojeje kom-
panije wotrēnjeny a jaty wotwjedženy. Za ſym tu w Algieru, hđžež ſo mi derje dže. Ženož to jene mi pobračuje, ſo tu prjecz njeſmēm. Poſčelcže mi nēſchto pjenjeſ, pſchetož tu je wſchitko jara drože. Waſch Surij ſ. —

Po pſchecžitanju tutych rynecłow taj dwaj njewe-
džeſchtaj, ſchto ſebi myſlicž! Dyrbjało to wērno byčž, ſo je tón, kotrehož bēſchtaj jało morweho hižom dawno wopkałomałoj, hiſčcže žitwy, abo je ſnadž tón liſt wot nēlažteho njebolala ſpiſanny, jeju wo pjenjeſy ſje-
bacž. Wonaj njemōžetaj wēricž, ſo je to Surij pi-
ſak, dolełž ſu wſchitžy kameradojo wo jeho ſmjercži a pohrjebanju ſwēdčžili. Wonaj ſ liſtom ſ ſuſo-
dam a ſ ſnatym bēžitaj, ſo wopraſčecž, ſchto čži mēnja. Čži jeni praja: to mōžno njeje, ſo mōht tutón liſt wot Surja byčž, wón by Wamaž tola wjažy piſak; čži druſy ſažo radža, njepoſčelcže žanyh pje-
njeſ, to je paduch liž jeho rukopiſ ſnaje a je wjele tajtič pſchilładow, hđžež ſu ſawoſtajeni wojałow na tajte waſchnje ſjebani byli. Napoſleđ ſ ſtaremu wučerjej džetaj, ſ kotremuž je Surij do ſchule kłodžik a liž jeho rukopiſ nałēpje ſnaje. Tón wuſudži, to je jeho ruka, wērcže mi, wón je w Algieru a piſaječže jemu khrōble ſažo, pſchetož wón je žitwy.

Na mēſcže ſo ſana ſa bliđo ſynje a liſt na-
piſche; a ſ kaikež wjekekoſcžu ſo to je ſtało: to ſebi lōždy derje mōže myſlicž. Do liſta pał hōdnu ſummu pjenjeſ połožiſchtaj a naſajtra bē tón hižom na poſcže.

Dołho trajeſche, ſo žane wotmolwjenje njepſchit-
dže. Se ſtyłnym duchom wobaj čkałachťaj, nan a njewjeſta, ſo by ſažo powjeſcž wot lubowaneho ſyna

a nawoženje pſchilłčła. Hižom počžinataj ſebi ſ nowa myſlicž, hacž tola ſjebanaž njeiſtaj. Oha na ſpočžatku mērza ſo powjeſcž roſſchēri, ſo je mēr ſčžinjeny a ſo budža wſchitžy jecži puſčcženi. Wonaj ſ nowej nadžiju wožimjenaj na liſt čkałataj, we kotrymž Surij jimaž ſjewi, ſo je ſwobodny. Wjele njedžel ſo minje, ale ničžo njeſhonitaj, kał ſ nim ſteji. Oha jedyn wjecžor, ſobotu pſchēd njedželu Palmarum, hđžež ſo hotujetaj do koža hičž, nēchtón ſ čžiča wo wołno kłepnje. Naſtrowēnaj ſo tam wobrocžitaj, ſwotkał ſo to kłepanje ſtyſčecž da! ſanta bliže ſ wołnu ſtupi, hladačž, ſchto ma to na ſebi. Oha jeje wocži bjes-
woczo wuhladatej, na Surjowe žyle podobne. Surjo, ſawoła wona, a ſtočži ſ burjemi won a wotkač jemu wołoko ſchije panje ſ plačžom wołajo: Surjo, luby Surjo, budž taſynnt krōčž witaňy! Nanež ſo pał ſylſy ſ wocžow ronja a ſedžo ſa khačklemi ruzy ſtyłnywſchi ſo nutrnje modli, hacž ſyn jemu ſ nohomaj leži a jemu ſ wutrobny wjeſkoły dobry wjecžor praji.

Wſchitka žalocž ma tōnž; Surjowi kameradojo ſo tež domoj wrōcža a ſo njemało džiwaža, ſo je tón žitwy a ſtrowy doma. Ča wēž ſ jeho ſmjercžu a pohrjebom ſo nētk wujakni. Woni bēču jeho wi-
džili w bitwje panyčž a bēču poſdžiſcho jeneho dru-
heho w holi namałali a teho ſa Surja dđerželi, dolełž tyč hroſnyč ranow a teho roſkałaneho čžēła dla jeho njebēču ſeſnali. Surij bē drje panyč, ale njebē ra-
njeny, wón bē, hdyž bē panyč, myſle ſhubik a hdyž bē ſažo wotucžik, bēču ſo wjeſni wobndlerjo wotol-
noſcže na njeho dali a jeho jateho wotwjedli, hacž runje ſo ſylnje bē wobarał. Na to bē jaty do Algiera ſ druhimi wotpoſłanny.

Nētk bu pſches Wožu hnadu tón ſhubjeny ſažo namałanny, a wulle wjeſele wo wſy, woſebje pał w domje knježeſche. Kwaſ bu hotowany, na kotrymž ſo žyła wjeſ wobdželi. Čał tucži tſjo, Surij a jeho mandželſta a jeju wobſtarny nan ſpotojne žiwjenje we mērje a luboſeži wjedu a pola ničž rēka: Eſkōnžo pſchitndže wſchal na mħlu, wjeſkoſcž na ſrudobu.

Njebaloło wot tam w jenež drugež wſy bjetnarjež Handrij runje kaž Surij do wōjny ſobu dyrbjeſche, hacž runje bē w Čžjeſkež w l. 1866 ſobu pobnł. Wón ſtejeſche pola grenadirow a bē ſtōſtny, čjerſtwy a khrōbly młodženz.

Čež wón njerady ſwój dom wopuſčcž. Čže

nan bē na wošom džěšacz lēl starý mužil a jeho máčžerka bē do šydombžěškateho stupika. Teju jeniczka pomōž a nadžija bē tutōn šyn a tež wōn bē šebi wotmžyšlil, šo w blizšim čžahu ženicz.

Wōn s čžěžlej wutrobu šwojich lubych wopuščezil. To doměrjenje pał, šo nan a macž njebudžetaj ani wot Boha ani wot čłowjetow wopuščezenaj a šo jeho luba njewjesta ša nimaj hladacz budže, to šluhjenje šwernych šušodow, šo šo ša njeju šobu staracz čžedža, kaž tež to šwěrne pščešwōdženje, šo jeho pšchibžušnosč je, šobu pomhacz, wōžny kraj pščečłwo štemu njepščeželej šakitacz, to jemu wotšalenje a rošžohnowanje polōži.

Še wōjnje šo jemu derje džěšče. Še wščitlich bitwach wōn s šhrobłoscju wojowawšče a bē wšchudžom prēni. Pšči wšchelatic škadnosčžach wōn šo tał wušnament, šo rjad želesneho šchizža dosta. Žało bē mēr ščžinjeny, pšchindže wōn štrowy domoj, pšcheny še šnamjenjom wubjerneje šhwalby. Šajke bē to šwješelenje, jało nan a macž šwojeho lubowaneho šyna šašo wohladaščtej, jało jeho njewjesta jemu prēni ras pomhaj Wōh prajesče. Wōn šwoje bētnarške džěło s nowa šapoczža a bu nahladny muž wo wšy a w žykej wokolnosčzi, pšchetōž šnamjo želesneho šchizža bē jenož wōn šam dostat, a hewal žadyn jeho kameradow blizšich wšow, tošž bēču na wōjnje šobu pobyli.

Tuta jeho nahladnosčž šo pomjetšči, jało pomjetčž pšchindže, šo je t tomu šobu wušwokeny, šo na nutsčžahu wōšta wōdbželicž. Še wšchitlich regimentow buču najdoštojnizšči a najšpšči wubrani, tutōn wulki šwjedžen pšchekražnicž pomhacz, a bē to wubjerne po-

čžěščžowanje ša lōžbeho, kiž t temu powołany bu. Žyła gmejna šo nad tym wješelesče, šo šo jeje šobustawej tajta čžezēž dosta a wōn šam šebi ju wyšoko wazešče.

Jenož nan a macž s tym, šo by šo jeju šyn do Warlinā podał, prawje špolojom njebēščtaj a tež ta młoda žōnā, s kotrejž bē bētnarez Šandrij po šwojim wrōčenzju s wōjny kwaš hotowal, jeho prošesče, šo ju nēll njeby šašo wopuščezil. Wōn pał šebi njeba wotryčezč ale praji: mōj šhžor pšchitazē, dža dyrōju pošłuchacz a šymli wōjny wobčezžnosčze šnješł, dža čžu tež mēra wješokolosčze wuzicz. Na postajenym dnju wōn želesny šchizž na brōšti pōžšny a wješele bože mje tym šwojim prajiwšči do Warlina wotjēdže.

Tudy šo na šwjedženzškim nutsčžahu a nade wšchitkimi krašnosčžemi pēnje wōdbžēli a bē nimale tydžen w poknyh wješelu žiwy. Žola pał bu wōn teho wšcheho napōšlebl šyht a bē derje s tym s polojom, jało se šwojimi druhimi kameradami šo šašo domoj wrōczicz mōžesče.

Šod wōžnym šlawu- a hurra-wōžanjom čžah š Warlina wotjēdže, na kotrymž šo woni wješechu, a na wšchēch šastaniščezach, hžžēž woni pšchijēdžechu, šo jich čžah wot luda rjenje powita. Njedaloko wot Weimara pał wōš, w kotrymž tučži wojazy šedža, s kolija wušłoczzi a bu dolgi kruč po prohach želesnizy šobu torhujeny. Naštrōženi wšchitžy pšches wōkno a burje šo wumōž špytaja. Tež bētnarjež Šandrij s wosa wušłoczzi, pany pał tał nješobžōmnye, šo pod toka pšchindže. Wobej nošy šo jemu rošlamatej a do delneho žiwota tajki štorč dostanje, šo čžrjewa šo roškidaja. Ničtōn jemu t pomōžy pšchincž njemōžesče. Wōn šo na šhribjet wobroczi a ša mało minutow leži tōn priedy štrowy a čžerstwy muž jało morwe čžěko. Na wōjnje je wōn wšchellim šmjerťnym šulam nje-pšchēželow wuczetnył a tudy šrjedža mēra šwoju šmjercž na šrudne wašhuzje namala.

Ščtō je, kiž mōže šrudobu nana a macžerje, ščtō płakanje a žakosčženje młodeje mandželškeje wopšchijecz, jało powjesčž t nim dōnžde: wašh šyn a mandželški šo morwy domoj wrōczzi. Tu rēla: na wješokolosčž pšchindže šrudoba, po ščōnžy šhowanju šo ščžeri tošta čžma.

6.

Pišt f Ameriki.

Chicago pschi jesoru Michiganje
2. julija 1872.

Luby pscheczelo! Dwe lécze stej so storo minylej, so Tebi pisal njejsym. Sdyž so to posleni krocž sta, bčh hiščezje w Nowym Jerusalemje pschi stonym jesoru a mječah so w mernym powošanju jara derje. Dženka sym ja wjele tawšynt mil wot tam sbaleny tu tež pschi jesoru, ale njewužiwam žaneho mēra, dolelž mam jara wjele wobstawanjom. Tajzy pak tu w Amerizy smy! Nichtó wšchal dołho na jenyh a tym samym mēscze rady njewostanje; ale sčtōž mōže, tōn jow a tam čahajo febi swōj khleb a swoju warbu pyta. To so tu čzim lōžo čzini, čzim mjenje so jeneho sčtō, žana wyschnosčz a žadyn polizaj, sa tym prasča, swotkal a sčtō jedyn je a dolelž je lōždemu wotpusčezene, tu abo tam pschebwacž a so sašhdlicž, hdbžez so jemu lubi, jenož so wōn krajne safony dzerži a ničzo njepraweho njewobēndže. Amerikanarjo su njewobstajneho ducha džezzi a my, kiž smy do teho kraja pschisčli, smy wot nič namukti, wot jeneho kōnza do druheho pornjo ptacžkam lētacž a tam wostacž, hdbžez najlēpscha warba lēžeje.

Tež ja, kiž prjedy dobre mēsto jako misčtr a wobledžbowacž pschi twarjenju pacifistkse železnizy mējach, bčh derje wjekely, jako bē ta hotowa, so mōžach wot pschēratyč wobczēžnosčzow w Nowym Jerusalemje khwiklu wotpoczowacž. Dołho so mi pak to lubicž njehasche. Mēr Mormonow, hjes kotryniž ja bydlach, bu stajeny. Amerikanste knježerstwo njehasche dlēje pschihladowacž ani čzerpicž, so tuczi ludžo swoje nje-khšesčžianste žiwjenje dale wjedu; wono pschitasa, so nješmje wjazy ta wustawa placizč, kotruž bčhu febi postajili a po kotrejž jedyn muž febi wjazy. dnžli jenu žonu wsacž smē; jich wyschšchi mēšchnil Young bu jaty a do jastwa čzibnjeny; wulle pschepytanje dla wjele jebanjow, kotrejž wōn a jeho pomocnizy bčhu wobeschli, bu sapoczane a sda so, so so to zyke stadko bkludnikow roščezēri. We tutym čzachu powjesčz wot wulleho wōhnja we Chicago (praj: Čzilago) te mni dōndže. Sa swoje sastojsnstwo sčozich, sebrach swoje smachi a podach so sem, dolelž febi myšlach, so so mi pschi nowonatwarjenju teho wotpaleneho mēsta dobra warba a sčladnosčž l nowej džētawosčzi posticzi.

Ja so njejsym molik, pschetož ja mam tudy teško džēla, so febi žiwjeje rady njewēm.

Wo tym wullim wohnju sčze tola sčhšcheli, kotryž je tudy w mēšazu oktobru sandženeho lēta tajku psches mēru wulku sčtōdu nacžinik! Daj febi to wupowjedacž, lač je so tu wschitlo mēto. Runje tuto mēsto, jeho nastacze, roščezje a wupusčezje amerikanste žiwjenje, lačlēž je, nastlēpje wotšnamjeni.

Chicago we wječzornym kraju Illinois (Illinois) na brjocy wulleho jesoru s mjenom Michigan (praj: Michigan) leži. Wono je jene tyč wopomnjenja najhōdnisčich mēstow amerikansteje unije. Hiščezje w l. 1832 njebē ta mēstnosčz, hdbžez nētk Chicago steji, ničzo, hač kuža, hola a puscžina. Žedyn jenicžki muž bē so tudy sašhdlik a s hrjadow khžžku natwarik, so by wot Indianarjojow kože a lōžki džiwich swērjatow kupowal. Dolelž pak jemu Indianarjo wulle hromady tajlich kožow na pschedañ pschimjesčhu, dha bē nufowany febi nēlotryč pomocnikow s New-Yorka stasacž. S nimi pak, dolelž kraj kōto wokoło hiščezje wobhdleny njebē, wojeriske kommando pschindže, so by tu koloniju pscheczimo Indianarjam šakitowalo. Tak bē hižom w l. 1840 mačo mēsto satožene, kotrejž 4470 wobhdlerjow licžesche. Wikowanja a pschepustwa dla so pak dale wjazy ludu sem sečeže, so wobhdlerstwo wot jeneho lēta l druhemu šylnje roščezesche. We l. 1850 wopščija to mēsto hižom 28,290, w l. 1860 109,000 a w l. 1870 350,000 wobhdlerjow. Wone so na 21 jendželstč □milach wupšchestrēwasche. 6 železnizow je do njeho natwarjenyč a do pschistawa so wschēdnje nēhdže 20 parnyč kōdžow pschimjesche. Wulle wikowanje so tu se žitom, drjewom, l lōžkami, kožemi a druhemi tworami čžeri. Wšcho so do teho mēsta čžisčezesche a so dale a bōle do lēša a puscžiny wutwarjesche. Najrjenische khžže tu stejachu, žyrtoje, theatry, pschepustke, pōstiske, šudniste, škulste domy buchu po najrjenisčej krasnosčzi sestajane. Dolelž bčhu kamjenje a žyhle žadne a so s daloka na železnizach a kōdžach sem pschimjesčz dhrbjachu, dha so wulli džēl wobhdlenjow s drjewa a hrjadow natwarik, kiž bčhu wonka rjenje barbjeje a se šahroblami a sčtomami wobdate rjany napohlād sticžachu. Ssame hašy pak buchu s drjewom plestromane. Dolelž pak woda s morja a s rēli, kotraž piches mēsto bēži, sapoczinasche do khžžow stupacž, dha woni se šchrubami jara khumsčtinje te najwjetische khžže wusbēžechu a s žyhlemi podmurjowachu. S jenyh ščowom so pra-

jicż hodżi, sō bu
 mēsto Chicago! jene
 tyż najskławniſchich
 we wſchej Ameryzy,
 hōdżeż ſo woſebje wje-
 le Nēmzow ſaſydbli a
 dżekawoſeż każ ſprōz-
 nimoweż wobydlerjow
 wſchitke mozy napi-
 naſche, ſo ſ wikowan-
 jom a piſchelupſtwom
 wuſnamjenicż, ſo
 wſchudżom rēkaſche,
 w l. 1880 ſmēje
 wone na million wo-
 bydlerjow. Hlaj!
 dha na jene dobo
 wulke njeſboże na
 tuto mēsto pſchindze,
 kotreż na to dopom-
 nicż dyrbjeſche, ſo
 Bōh tōn knjeſ ſchto-
 mam do njebeż roſeż
 njeda.

Bē to 8. oktobra
 1871 wjezor w 9
 hodżinach, ſo w jenej
 hrōdżi delneho mēſta
 woheń wudhri. Ze-
 dyn hōlż krumu de-
 jeſche a to trochu
 wobużne ſkocżo, pe-
 trolejomu lampu, nje-
 daloko njeje ſtajemu,
 podkopny. Eſkōma
 a ſkanje ſo piſches
 palazy petroleum na
 mēſeże ſapali a drje-
 wjana hrōdż a pōdla
 leżaga kōlnja bōrſy we
 plōmenjach ſtejeſch-
 tej. Njedzela bē a
 ludžo njebēchu doma.
 Eſubodża też maſo
 ſhwatachu woheń ha-
 ſceż, wjele bōle ſo
 na to ſpuſchōżachu,

fo tał mjenowana wóhnojstraž (Feuerwehr) psch-
 jebže, kiž je tam jara spěščua a berje sradomana, do-
 kelž husto wóhnje wudyrja, s khwatkom wšchudjom wustupi,
 hđžež je wohenjowy strach. Tón króč pał šo mužstwa
 wóhnojstraje sakombžiču a bjes tym bē šo sly wētr
 sběhnyk. Płómjenja šapachu, wētr wujesče a ša ho-
 džinu šo hižom delny džel mēšta palešče. To bē hara,
 wołanje, čžėłanje, bēhanje — dale a dale płómjenja
 lėtachu, žyku nóz, žyku pónđželu hač do wutory pschi-
 pođdnju woheń dale wokoło šo hrabasče. Žane wu-
 móženje tu njebē, kžēže buču podtorhane, žyke hašy s
 pólverom rostšėlane, šo by šo nješbožu mjesa stajika.
 Wščitko bē podarmo. Wobhydlerjo, šwoje smachi po
 móžnosčzi munjesčž phtachu, ale tał někotry dyrbjesche
 wješokny byčž, hdyž nahi wóhnju wucjelny. Stari a
 kžori a džėzi buču abo na hašach šateptani abo šo
 wot šwojich šhubiču a wopuščženi jow a tam wokoło
 bludžachu. Tu bu franjene, tam mordowane, tu šo
 žyke šwójby spalichu, dofelž žane wucželjenje ja nič
 njebē — a je to nješbože tał wulke byčło, šo šo nje-
 hodži wupowjedadž. Šchtóž bē na lódže w pschi-
 stawje čželnyk, tam s nowa do mozy wóhnja šapadže,
 dofelž šo tež te palicž šapocžachu; šchtóž bē do jěšora
 štipik, widžesche šo rucže wot płómjenjom wobdaty,
 dofelž palazy petroleum na wodže płowasče; šchtóž
 šwoje wukhowanje s wonka mēšta phtasče, dyrbjesche
 dale khwatačž, šo njeby wot wóhnja došahnjeny byč.
 Š kajkeł štyšnosčžju šu džėzi wołake, kotrež bēchu šo
 wot maczerje a nana šhubike! Maczerje a nanojo,
 tał šu ruzy łamajo štejeli a šo ša džėczimi roshlado-
 wali. Rudžo, kotšij šu mi wo tym wóhnju powje-
 dali, tu žakosčž tuteje wóhnojwoje nush doščž wopi-
 šačž njemóžachu. Ža šym tudy jedyn wobras pschi-
 položit, s kotrehož je widžecž, tał je šo pschi počžatku
 teho nješboža mēto.

Wutoru pschipođdnju 10. oktobra wētr fasta, deščėž
 šo s mróčjelow lišesche, woheń a strach šo wotštroni.
 Něłł hatle šo pokasa, tał wulke nješbože bē šo stało.
 Šrudh mēšta, na 5 jendželškich mil wulki, bē totalnje
 wopuščženy a runje tudy bēchu najbohacžijesche pschelus-
 šte kžēže, žyrkwe, kžeatry a hotele štejale. Na 300
 morwnych čžėłow bu namałanych a 800 wobhydlerjom
 bē šo šhubiko, šo jich namałacž njemóžachu. 100.000
 čžlowjelow bē do škłody pschijčło, šo jim płómjenja
 s wjetšča wščitko bēchu požreke. 20.000 twarjenjom
 bē šo spaliko. Poł nasy a kšódni, bjes drašty a žy-
 roby woni wokoło bludžachu. Na 3 milliony kórzow

žita bu do popjeka pschewobrocženyč. Škłoda, kotraž
 bē nastala, šo na 300 millionow dollarow woblicžil.

Žalo šo s Noweho Jerusalema šem pschiwjesech,
 dha wšchal je wščitkich štronow parokóđže po jěšoru
 a parowosy po železnizach jěšđachu a žyrobu, draščje-
 nja a wškitke potrebnosčže žiwjenja šobu pschiwjesechu.
 Pschetož powjesčže wo tym wulkim nješbožu bēchu šo
 rucže po žylym kraju rosniješke a šmilenje šo wšchu-
 džom šbudži, šo by šo wbohim wotpalenym pomoz
 šticžika. Žich pschėželajo a šnacži a drusy s baloka
 khwataču, šebi to wopuščženje wobhladačž. Špienješ
 šo hromadžiču a bjes tyč najbóle khudnyč a potre-
 bliwyč rošđželaču. Wopalniščžja šo hiščęže wšchu-
 džom kurjaču a popjek šo hiščęže žehlesche, dha
 hižom wulki džel rumowacž a šapocžatki k nowotwar-
 bje čžinicž počžinasče. Ša dvě njedželi hižom tu a
 tam jena kžēža štejesče a lėdom bē mēšaz šo minkč,
 dha bēchu šo žyke hašy s popjek posbėhnyk. To
 dyrbi jedyn prajicž, šo je w tym ameriksanski lud žyke
 hinaschi, hač pola waš w Europje. Šdyž ruuje wot
 někałšeho nješboža potrečženy, domčrenje a nadžiju tu
 w Ameriky ničtó ložy nješhubi. Na mēščže kóždy
 wškitke mozy napina, šwoju škłodu někał murunacž.
 Šo by tu šchtó dołho štoržik a šebi pschewyšlik, šchtó
 by čžinik, to tu njeje. Dženša wón do škłody a nje-
 šboža pschińđže a jutšje hižom radu wē, tał by šebi
 pomhał. Tajki, kiž runje žanyč piennes nima, je
 požčžene dostanje a nješku tu žane hypotešeske kniži,
 kaž pola waš!

Dženša, hdyž Tebi tutón list pišam, šedžu ja šam
 w kžēži, kotraž je 5 posłhodow wyšola, a wona je šo
 wote mnje w bēhu tšjoč mēšazow natwarika a kolo
 wokoło njeje mjenišče a wjetšče šteja, kotrež šu dawno
 wobhydłene. Žyke wotpalene delne mēšto je s wjetščeho
 hižom s nowa natwarjene a jenož někotre wulke twa-
 rjenja, kaž žyrkwe a dživadka a póšt nješku hiščęže
 hotowe. Pod mojim wobkėđžbowanjom šo tuta jena
 žyrkej a radna kžēža twari a po tajkim šebi myšlicž
 móžejč, šo wjele próšneho čžaka nimam. To naj-
 wohidnišče je to, šo je twarny material, wošebje
 drjewo, jara žadny a to teho dla, dofelž šu we wokol-
 nosčži michiganšteho jěšora teho runja wulke wóhnja
 byke, psches kotrež šu šo wulke lėšy spalike. Woheń
 je wjele tawšynt burow, kotšij na šwojich farmach
 (žiwnosčžach) w lėšu a pódla lėša bhłachu, do wul-
 keje škłody nješł. Ža šam šym njedawno po tutej
 wokolnosčži pučžował a šym štyšchal, tał je tež tam

wjele tych, kotřiz njeřbu řapatym pľómjenjam wucźe-
 łacź móhli, se řwójimi řwójbami a se řkótom hubjeny
 łónz wjako. Něłł teho dla wonka na kraju a nutsta
 w měřce ř jenajřej pilnořcu a řpěćhnořcu wurunaja,
 řchtoź je moheń řstaję a je tu žimjenje řprózniwosęze
 a džęławosęze pokne. Raź pężółki a mrowje řo tu
 ćłowjełojo mjerwja a ruźy ř džęku nihdže njeřobra-
 ćhujaja. Włi řo tu derje lubi a njemyřbu ja něłł ř
 wam do Europy přchitęć. Męř řo derje se wřchęmi
 twójimi a mojimimi lubymimi a njeřapomněće mje do wa-
 řchich modlitwow řobu řantnyć.

Twój najřwěrnjši R.

7.

Swarnuj nař přchęd wóbenjowej a wodowej nufu.

Niz jenoź we řapatych wóhnjowych pľómjenjach,
 łotreź nařchę ćřaęne łubka řeźeru, ale teź we wulkich
 powođženjach, w łotrych řo ćłowjeł, řłót a kraju teřt,
 Wóh łón wřchęhomóznuy ř nam ryćzi a nam přębuje,
 řo byćhmy jęho njeřabylł.

Přęnje řu łubzo w Amerikyz a tam, łaż je řo
 přędy powjeđako, w měřce Chicagu řhonill, pořtenje
 je řo pał łoni w Ćřęchach řtalo.

Džen 25. meje, řobotu po řwjatlach a 26. meje,
 njeđzelu řwjateje Twójizy wjećřornuy džęł Ćřęřteje řakořne
 njewjedro ř wullim deřchřom potřęchi. Řijom wołoko
 pokođnja 25. meje řo łokřte mřóćzele nahromadžichu
 na horje „Brdy“, ř łotreję řo řři mjeńřche řęli ř mje-
 nom Kladawa, Litawka a Ćřerwjena Woda do wřche-
 łakich dołinow wija. Druhe njewjedro řtaji řo wřřche
 rudneje hory, łotraź řo bjes Žebrałom, Přirgltzami a
 Weraunom ćęhnje, a ř łotreję řo wřchelake mjeńřche
 a wjeřřche řęli do Litawki a do řęli Weraunkli lija.
 Ćřęće řo nad tymi horami a hórłami hromadu řęęęe,
 łotreź bjes řęćłami Ćřwela a Ćřakonizy leźa a ř džę-
 łom do Ćłoteje Něłłi, ř džęłom do Weraunkli a do
 Ćgery wubęhujaja.

Na něłotrych měřtach řo řijom wołoko 1 hodžiny
 te mózne hřimanaja řapocřachu a hać do poknozy ř
 jenajřej mozu trajaćh, řo řębi łubzo myřłachu, řo je
 řudny džęń přchitřol. W Ćublitach nastaja w 4 ho-
 džinach łajřa ćřma, řo jedyn žanych přęć křoćęłow
 přędy řo widřięć njemóřęche, a wona bu jenoź přchęř
 řapate bęylłi rořjařnjena, łotreź řo łaż wóhnjowe pľó-
 mjenja po njebjęřach a řęmi wijaćh. W Žebrału łubzo,

kotřiz na polach řwóje džęło wobřtarachu, ř daloka wi-
 džichu, łal łokřte ćřorne mřóćzele na njebję łaż wulke
 řłakly řo řęřtajaćh a řo po horach a hórłach ř móž-
 nym řřumjenjom ř nim walichu. To bę łajři řakořny
 napohľad, řo woni wřřcho řęjo a leźo wostajichu a
 domoj řhwataćh. Ćřma nastaja, řo dyrbjajaćh w do-
 mach řwězy řařwěćřic. Na dobo řo řęlinje řabnyřta,
 hřimanje wřęřny, řo řo řęže řařřchabęćh a woda
 řo ř mřóćęłow lijeřche, a to bjes přchęřtaćřa hać do
 džęwjęćich hodžin wjećřor trajařche.

Řo wřchęj łamnej wofłownosęzi na wjele mil da-
 łoko tuto njewjedro na řchęćř haj džęwjęć hodžinom
 řařhadžęřche. Ćrupy, wjeřřche dylłi jeja, padachu, deřchę
 řo ř łajřej řęlnosęzu ř mřóćęłow lijeřche, jako by řo
 ř řhanow řidał. Na řřoch blakach bę řliwł łal móžny,
 řo hać přchęř břioři řtupichu a haćęnja řo rořtor-
 hnyćh; řęli a řęćłki ř horow pał řo do doła łaż
 rubjeźne wjełłi walichu a wřřchubžom łaż morjowe řo-
 my wřchitło řobu łorhachu, řchtoź jim na puczu bęřche.
 W tych řřumjatyř wodař łłosterřle řchęřęřny, řęle
 wulke řchłomny, płoty, ławłki, mořty, pľuhłi, wory,
 męhnyřke łoka, dowtjaza nadoba, łaż łoźa, blida, řłóžy,
 řłóma a řęno, haj řęle řęže wřchitło do hřomady
 přchiptłowa. Přchęmyřłi řębi łóžny, łajře je to řřu-
 mjenje woby było, łajři wřęřłot hřimanjom, łajře to
 wuće řłotu, to wołanje a pľakanje ćłowjełow, kotřiz
 w řwójich řęžłach abo wonka na řchłomach řęđo abo
 wot řołmow řobu łorhnyeni wo pomoź wołachu, dęa
 budže řębi łóžny derje přajięć dyrbjęć, řo je nufa
 přchęř męru wulka był.

Wny ćřęmy jenoź na něłotre łajře podęđęnja
 řpomnicę, ř łotrych je widřięć, řchto łajřa wodowa nufa
 na řębi ma. W Ćřakonizach Ć ćłowjełow wo žiwje-
 nje přchindže.

Węřny Ćřęčembera tam w tym wullim njewjedře
 ř tymi řwójimi, se řonu, džęćřimimi a se řęłožobnej
 džowtu řa blidom řęđiřchę a řpęwachu řwóje paćęřje.
 Dęa na dobo mózne řřurjenje řęlyřha; wo řřtwje řim
 woda hać do łolen řtupi; woni řłoćřa po řřhobže na
 řubju ale woda řiř hać řęm přchęřęřęha; woni řo
 přchęř řłómjanu řęćhę přchęłamaju a na nju řalęřęja,
 wo pomoź wołajo. Ale w teź łokřtej ćřmę něło nje-
 widřja hać łutu wodę a přchiptłowaze řchłomny; łoko
 wołoko ruja řołmy, wujaja řřwry a wory, řchięřa ćłow-
 jełojo. Ła řęže řapocřnje řo řhabłacź, najpřędy řo
 jena hólęřta, łotraź řo dlęje džęřęć njemóže, wot
 woby přęć łorhnyje; wona řwójeř rućřny řa nanom

wupszestrę i wutrobu hnujazyh płakanjom a na to ło szubi; potom wjetzki hólz se stysznyh hłokom: nano, macze! wołajo ło w łołmach ponuri, něłk pał thęja, wot wody podmięta ło sbęha a prjeci płómacz pocżina; nan ło hałosy blizscheho shtoma pschimmje a ło na njej dżerzi, a dżrbi wi-dżerz, ło ło jeho żona a tji wjetzke dżerzi a ta skuzobna holza psched jeho wo-cżomaj tepja — a wón jim pomhacz nje-móže!

Pał to bę jatosej, kotraž ło i pskunikami wopihacz njechodzi. Woda do thężow stupasche a cżlowjełoj na tšedach swoje wumóženje py-tachu. Shtóž ło tudy dżer-żerz nje-móže-sche, tón na shtom salęsa abo wěstu smjerez wewo-dze namala. Tam a sem wšchal thróbli ludžo s cżołma-mi spytachu tyh wumóž,

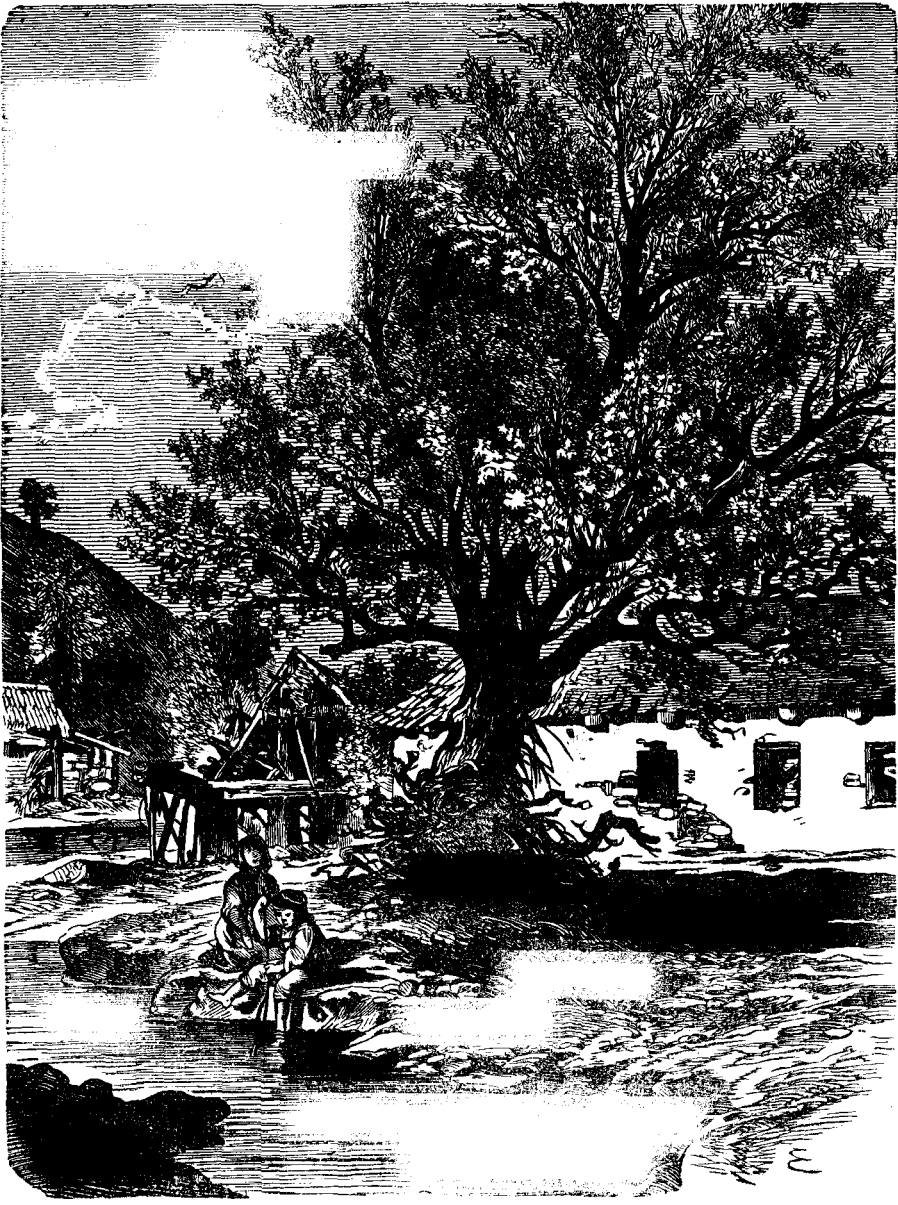
kotřiz w najwjetzkej nusy bęchu, ale łołmy tał móznje storkachu a torhachu a tał satrašnje pschibjerachu, ło móžno njebę, wškadžom pomoz sticzič.

W Sbicžu woda tjšoch mužow sobu hrabny. S

wulkej nusu dżerza ło jeneje stareje wjetzky a salęsu na jeje wjetzchl. Spody a wokoko nič woda schumi, wjerba ło pod jeje storkami thabla. Róžda minuta móže jim smjerez pschinjescz. Woni tał wótšje hacz móža wo po-moz wotaja, schumjenje wo-dy jich woła-nje podtkózi. Dha i baloka cżołm widza, na kotrymž su ło něłotši i nim sważili. Woni su jenož něłotre kroczele wot nič, dha ło wjerbowwa hałosa, kotrejž ło dwaj dżer-žitaj, wotka-mje, ło ło do wody ponuri-taj a ło tepi-taj. S wulkej nusu ło tón tšeczi wumóže.

W Nebreži-nje we dóle mlyn leži. Tež tudy je nje-wjedro žalos-nje sathadžato. Wsthanje, hri-manje a de-sheca schumje-nje bę tał móz-ne, ło wškitž męnjachu, po-slenja truba satlinzi. Woni na swoje hręski spomi-

naja, na kolena panu a wo bože smilenje proscha. Mlynkez ludžo do istwy cżekaja, jenož stary schędziwy nan je wonka wostak, ło by hladał, shto budze. Seho starej maczeri ło nutela stjšecze a wona ło do sa-

Kruschwinia w Hredkach.

hrobny poba, so by nana nuts sawolaka. Dha so na jeno dobo wulka woda pschowali a teju dweju stareju czlowjekow sobu torhnje. Stary nan i staremu dubei na hórzy pschiplówa, sa kotryh so i rukomaj dzerzi a widzi, tak jeho žena nima njeho ptowa. Wón hiskaje jeje poslenje sdychowanje sabschsi: mój Injeze Jesufo, smil so! a na to ju zokny w swojim klinje pohryebaju. Jeho zyka smójsa je so tepika, wón sam lutki, 80 lét stary mužik, je wysche wostak.

W Sredkach kowarnja stejesche. Kowarjezy bėchu w pońnym sbožu živi. Polczku mėjaču 18 lét staru, kotraž bė starschich mjesele a radosč. Na ranje 26. meje so woda s zykej mozu na wješ wali, so sa mačo czaša wschitke thėže hač do wuhjenja w wodje steja. Kowarjezy na tšėchu salėsu, ale jih dzowcizėla je pryedy wubėžata a na kruschwinu salėška. Tam wona so dzerzi tak berje hač može. Dha na dobo widzi, so nimo njeje jeje lubowana mač plówa a so do zokmow nuri. Maczė, luba maczė! sawolawochi stoczi wona je schtoma do wodny, so by s maczerju wumrjeka, pschetož bjes njeje njekasche žiwa byč!

W Zebračach bur Hawliczek, hdyž přenja woda pschibėža, šebi wschu móžnu prózu dawasche, swoj stót, kromy a lonje s hródzow wopuschjecz a jón na blisku horu sehnacž. Žona, dzėczi a cjeledž jemu pschi tym pomhaju. Ale woda s mozu rosčje. Wona jeho zyky stót sobu torhnje. Wón so jeneje czeškant pschinnje a po wsy wokoło plówa. Dha widzi swoju žonu stejo na destowaných czwisłach pschiplómacž! Maria, hdyje masch dzėczi: Hanu, Žosefa a Zurla a te druge? Wona so khowilku stolpa dzerzi, ale wotmolwicž njemože. Wona so wohladnywschi se šylsami we woczomaj s hłowu kinje a na to dale honjena na swojich czwisłach, kotrež so rospuschcža, w žokmach so ponuri.

W měsčje Veraunje njebjelu 26. meje ta wulka woda pschibėža. Tu so wschitke rėti a rėczti wošebje Litawka do teje rėti, kotraž wot teho mėsťa swoje mjeno ma, lija. Veraun leži w dolinje a wodowa nusa tu wobhylerjom najbóle tyschesche. Žižom w nozy wolanje nasti: Litawka tu je — schtož rėťacž dyrbjesche, so so powodzenje sapocznje. Wobhylerjo bėchu nusowani, hač na kubje cžėťacž a tež tuby něłokfi wutracž njemoža, ale po tšechach dale lėsechu.

Tam na jenej hašy je krawž Materna se žonu a dzėczimi na kubju cžekny. Sdyž pať so wohladuje, dha tam tšlėtna Šilžta njeje. Woni ja pytaja, ale nihdye njenamataja, so šebi myšla, wona so je tepika.

Wschitž žakofča a frudnje plakaša. To cžėkla Šewoboda šryschi, liž na šwisłach swojej thėže s napschecza krawžej ludži šebži a jemu to žel cžini, dolež jih Šilžit berje snaje a lubo ma. Bjes wobėmaj thėžomaj pať bė so wot wodny hromada schtomow, czeškantow, schčėprow a wschelatich smachow pschiplawika. Šewoboda po tutych czeškantach a schtomach i šušobej plówa a tam do jeneje komory salėse, do kotrejež bė Šilžu thwatač widžik. Tam stóžy, posleschcža a blida plówaja. Wón Šilžu woka, ale ničtó jemu njewotmolwi. Naposled wón to dzėcžo wuhlada, so bjes kožomaj leži, hač do schije w pėsku, šem nanjėšenym, sahrjebana a hčóžkla je laž i spanju šhileni. Wón ju se šulnej ruka hrabnje a psches wodu, kotraž špėschnje pschibjera, i jeje starschim donješe. Nan temu wumózerjej wokoło schije panje, mačž so jemu se šylsami dzatuje a jemu je, jako by dyrbješ njebjeski wóž tutón jeho stut do knihow žiwjenja sapisacž. Šilžka wotuczi a žada šebi, so bychu ju i wozzy do koža pokozili, njewjedžo, pod kaskim motrym a symnym posleschcžom ta leži, pschetož ta wschal bė so w tej wullej wodje tepika. — Njedaloko wot Dsefa přjedža w dolinje něłotre thėžli steja, wot kotrychž jena bė schula, w drugej thlamat se žonu a dzėczimi bydlesche, wot kotrychž dwė němej bėschtež. Woda thėžu wobda pryedy hač bė thlamat s tymi šwojimi, se swojej krawicžku a kosu cžekny. Psches wotna delneje stwy so wulle schtomy a schčėpny pschėblja, so dyrbja thlamarjež do horneje komory thwatač. Žow tu zyku nusu a strachotu widža, w kotrejež teža. Šhóžy a hrady a mormwe cžėka czlowjekow a stotu so na thėžu waleja a tšėchu wobschłodja. Woni widža, so wot torhnjena schula na jih thėžu plówa, do njeje storčzi a so tam sataji. Žich thėžka so tšchabe a thabla, ale po něłotrych minutach schulstka thėža dale plówa, a s nowa thóžy a zyke stakny do sečėny storkaja a jedny krawč tšėki po druhim wotnješu. Spody pať woda tu thėžu dale a bóle podrywa, so wbofy thlamarjež ludžo s widžazymaj woczomaj temu wokomiku napschecziwo hładaju, hdyž w tych czorných žotých žokmach šwój row namataja. To bė strach a nusa, hórška dyžli žana druga. W kucžiku horneje kubje kasknu so moni, starschi swojej ruzy wokoło dzėczi pokoža a dzėczi so plakajo i nanej a maczeri cžiskcža. Woni so modla a špėwaju swoje paczerje a symny pót bjeswočzi kryje. Žaneho troschta nan a mačž nimataj, hač tón, so so modla a placža a so wschitny

hromadze jenaŝku ņmjeręz w tej wodze ņmęja. Pņches tŝi ņakobnje ņrudne hodżiny woni tu wutraja; kŝzdu minutu ņmjeretnu cżwilsu wuŝtanu; tŝi a woŝom dżęņacz kŝrŝcz jich ņmjeretne ņtrożele tyŝŝa a tola woni kŝnuz njewoŝmu. Tŝŝn kŝnes jich wołanje wuŝtŝyŝŝa. Za hacż na grunt podryta, na połoju rospadana tŝęża ņtejo woŝta a te wboŝe dżężatkŝa tu mutnu wodu picż njetrjebaja. Tŝŝn wboŝi tŝhlamač ņe ņwojimi dżęczimi ņwoje ņiwe dny na ņwojeho kŝneŝa w njebjeŝach a na to hnadne wumŝjenje ņ tuteje nuŝy njęŝapomni, hewał by wŝn ņebi ņaŝluził, ņo tŝŝn kŝnes na njeho njęŝpomni w druhej nuŝy ņudneho dnja, kotreż na njeho cżaka.

Kaŝta ņakobna ta nŝż bę wot 25. do 26. meje, a kaŝti ņrudny dżęn ta njedżela, kotraż na nju pŝŝindze, to je ņ teho widżicz, ņtŝoż ņym tudy wupowjedak. Nje-dżelu popoŝdnju a pŝchęd wječorom woda dale ņpa-bowaŝŝe. Pŝndżelu rano ņo ņlŝnzo hiŝŝęze do mro-czelow kŝryjeŝŝe, jako by ņo jemu njęŝało to ņlażenje a to huŝjenŝtowo widżicz, kotreż bę woda načżniłŝa. A woprabdze ņo to wupowjedacz a wopŝacz njęhodżi. ņtŝoż to ņe ņwojimaij wočomaij widżił njęje, tŝŝn jo węcicz njemŝje. Gory a hŝrki drje ņtejaču, każ ņu wot Woŝa twjerdże ņakożene, ale jim bęču hŝubole rany na bołach nabite, pŝchetoz ņemja a pjerŝcz, ņlŝy, kŝŝ a kŝŝi bęču ņ nich wudżene, ņo ņrudny napohlad ņkicjaču. Ale wjele ņrudniŝŝo hiŝŝęze w dolinač wŝn-hladaŝŝe. ņtŝoż bę woda ņ horow wotnjęŝka, to bę ņo tudy we wułłich a mjeŝiŝŝich hŝrłach nahroma-dżiko. Pjerŝcz a pŝŝ we wułłich ņępjach, drŝbi a pucje roŝdrjene, na ņułach a na polach hŝubole dżęry, pŝbła nich wułke hromady kamjenjow. Tam a ņem cżlowŝle wobhdlenja w tutej puŝęzinje ņtejaču a tola žane wobhdlenja wjaży njebęču, pŝchetoz wone bęču podryte, po połoju wottorhane, ņ drjewom, pŝŝkom a ņ pjer-ŝęczu kŝlo wołoko wobdate; wołna roŝbite, ņcżęny roŝlamane, nutŝlŝach ņwŝy połne njerjada, tu a tam nękaŝta nadoba, a kury na proŝy ņędżo, kŝ lęwizy a kŝ prawizy ņwoje hŝŝęczki ņbęhaja, dolełż wopŝŝijęcj njemŝa, cżoŝo dla niŝtŝo njępŝŝindze, jim jich piżu ņup-nyčj. ņow a tam ņo morwe cżęła waleja, cżlowjeł kŝ je ņo tepik, ņłocjo kŝ je tu kŝnuz woŝko. ņrawone bitwiŝŝęzo, hđęż morwe cżęła, tŝęłby a kanony a wŝŝe-lale brŝnje po bitwoje leża, ņrudny napohlad dawa, ņo tŝŝn kŝ je to widżił, niŝdy wjaży na nje njęŝabudże, ale ņrudniŝŝo je węcicje to wupuŝęjenje, hđęż woheń abo woda ņwoju miŝż ņtej wopolaŝaje.

Pomaku, hđyż bę woda troču wotbżęka, njedżelu

pŝchęd wječorom a pŝndżelu rano ludżo, kŝŝiż bęču cżęłali, pŝŝiŝhadżachu. Dołho, pŝches męru dołho bę jim ta kŝrŝka meŝŝa nŝż była. Spali njebęču; ņtyŝnŝeŝcz a hroŝa bę na jich wutrobach leżała. Pŝŝi cżęłanju bęču jow a tam bęhali a ņo jedyn wot dru-heho ņhubili. Muż wo žonje, ņtarŝŝi wo dżęczŝo njemjedżiču, hđze ņu woŝtali. Nęłł ņo ņaŝo widża, hđyż kŝ ņwojim wobhdlenjam pŝŝindu, a tu ņteja woni a tu kamaju ruży a ņakŝęca ņ pŝalanjom. Pał je-noż tu muż ņteji cżakaŝo, ale jęho žona a dżęczj nje-pŝŝindu. ņtari a ņchędżimi dżędoŝo a wŝwki tu po-maklu pŝŝiŝkocżęja, ņtawy jim tŝŝepotaju, kaŝel jich duŝy, cżęży ņdychujŝo ņteja ņ męrom, hđyż to wupu-ŝęjenje widża, a ņyly ņo jim ņ wočow roŝja. ņaj-kei ņtarej wŝwzy, kotraż na žylym ņwęcje ničjo nima hacż jene poŝleŝęczjo, jene koleŝto, jene ņtare bŝibo a nęłotre rynki bęrnŝw na zuŝym poli, kał tola tej wo-koło wutrobny je, hđyż pŝchęd ņwojei ņmjeręczu to wŝŝiło ņa jenu nŝż ņhubi a ničjo wjaży nima, też niż ņwŝi kucżił na wumjenku! Drusy tu ņtejaču każ pobiczi, bjes ņłowęła, ņrudneje myŝle. Muż pohladujŝo na to wupuŝęjenje polow, kotreż je ņ wułłej ņpŝożniwoŝęczu wobdżękał, na tu roŝtorhanu tŝężu a brŝęka, kotruż je halle ņaŝdżene kŝto ņ wułłej nuŝu wuporjedak, ņrudnje ņdychowaŝŝe. Žona widżi kŝ wołnam a kŝ durjam ņu-pajo poŝleŝęczja we bŝŝęze, wŝču domjażu nadobu roŝ-mjetanu a jej je jako by jej wutroba roŝkocżicz dyr-bjała. A tola ņŝyŝŝi, ņo ņady nej hŝŝŝ ryczi, Woŝu budż dżal, ņo tu ņy a ņ nowa na poł troŝŝtowana wona kŝ njębju hlada. Drusy bęču węcera hiŝŝęze ņlorżiłi a mŝręceli ņ njęŝpolojnym duŝom, ņo doŝcz ni-maju, a tola bęču rjany dwŝr, wŝŝęho doŝcz, žyke ņtadko ņlotu, ņtrowe a cżęŝtwe dżęczj męłi, ņo jim žana nuŝa njebę była. Dżęŝa pał wŝŝiłto do grunta wu-puŝęjene lejeŝŝe! Kał rady byču ņaŝo męłi ņtŝoż bę jim prjedy Woŝ wobradżił, a nęłł bę jim to wŝŝiłto wŝate, ņo ņu kŝudzi proŝŝerjo. ņtŝoż węru męjeŝŝe, tŝŝn ņ Diobom ņakowa: tŝŝn kŝnes je jo bał, tŝŝn kŝnes je jo wŝak; mjeno teho kŝneŝa budż kŝwalene! A tola kał cżężto do dżęławemu mużej ņe ņwojei žonu panje, ņ dowęrenjom ryczečj! Wŝnaj ņo derje žiwjeŝŝtaj, ņchęŝcz dżęczj ņo ņ nimał ņa bŝibo ņydaču, draŝta a kŝlęb kŝ nuŝy doŝahaŝŝe a nęłł je na dobo wŝŝiłto wotpŝawjene, bŝibo a ņtŝŝ, hornż a kŝo, ņelera a pika, koŝęczła a proŝkatko, wŝŝo tepjene w tej wułłej wodze a wŝnaj dyrbitaj nahaj a wuŝlęłanaj ņ nowęho poczečj ņo ņtaracz.

Sztó pał tam
na mokrym kamje-
nju rubiſzko pſched
woczomaj dżeržo a
płakajo ſedzi? Wto-
da towarſzta to
je, kotraž ſo ſmjereč
rubzi; pſchetož wona
je njewjeſta a to
praſchenje ju tyſchi,
hač dha nawoženja
wo nju budže ro-
džicž, hdyž niečo
wjažy nima hač
jenož wſchėdnjazu
ſuknju na ſwojim
žiwoczje. Dha ſo
jej něšto bliži pra-
jizy: Gańzta, ſzto
tu płaczješ? Dejn
Gans to je, kiž ju
troſztuje: budž do-
breje nadžiſy, moja
luba, poruč temu
ſnjesej twoje puče,
wón budže wſchitko
derje cjinicz! Wona
jemu ruku da a
tał dżetaj bjes ros-
pabanłami lħėzlu
pytač, do kotrejež
po ſwojim wėro-
wanju na Zana
chyzſhtaj czahnyč,
ale njenamałataj
niečo wot njeje hač
prėſne murje ſ pė-
ſkom a blėtom wob-
ſyppane!

Kajta je to za-
toſeč była, kaſte
wupuſczenje, to ſebi
niešto njeje wumy-
ſlicž mőhė, kiž je
pola Bubern na
moſeči železnizy
ſtak a te wſchelke

moſt bliſto Bubern.

smachi a węży widził, kotreż so tam bęchu nahromadziłe.

Powiescż wo tym żakobnym powodzenju so po kraju bórny rosschəri. Tawsyny pschithadżachu febi to njesboże wobhladač, a tawsyn rufow so wotewri, pomoz sliczič. Dżekaty dżel Czesteje bę do schłoby pschischoł a na 10 millionow schęgnatow so tuta schłoda wobliczi. Dołho budje trač, prjedny hač te nabite rany sażija. Njesapomnite pał tym, kotřiz řu žimi wostali, tole powodzenje wostanje!

Wny pał, kotřiz řny psched tajřim njesbožom hač dotal swarrowani, čžemy nutřniřho řbhčowacž, a řo modlicž: Swarnuj nař psched woženjowej a wodowej nusu! —

8.

Pětr wulfi, rusfi řhěžor.

W stawisnach řanženyč čžasow řo wjele mužow njenamala, kotřymž je řo pschimjeno „wulfi“ dačo. Esu to jenož mōžni řnježerjo a wječhojo byli, řiz řu psches wōjnuwjedjenje abo psches druge wořebne řtutki wořebitu mōž a mudrosčj wopolasali, kotřymž je řo tajře počesčjowanje ř tym řtako, so řim „wulfi“ řekamy. Tajři je Alexander wulfi był, kral macedonski, řiz bę řfi řta lęt do Řhřystuřa řimy a w řwojnim čžasřu ř mudrosčju a ř možu wōjnu wjedžesče, so řebi řyču řeřdoma řnatu Řřistu pobežřny. Řfi řta lęt po Řhřystuřu bu romřki řhěžor Konstantin, řiz přeni bjes řwětnym ř wječhami ř řšesčjijansřej wěrje pschisřupi a we wōjnach krařne dohřčja řwječesče „wulfi“ mjenowany. Přeč řtow lęt posřžiščo Řorla wulfi, kral Frankow, řebi wulle řhěžorřtowo řakoři ř tym, so Řemžow a wořebje Řakřow we wōjnach pschewiny a wot pōhanřleho pschibōřřtwa ř wěrje do Řhřystuřa nufowasče. Po nim w stawisnach dołho řadyn wječř, ani řhěžor ani kral řo njenamala, kotřemuž řo pschimjeno wulleho by dačo. Halle psched nimale dwę řeři lętami rusři řač abo řhěžor Pětr wulfi wuřtupi a pōřleni wječř, kotřehož řtawisny wulleho pomjenuja, je kral prusři, Wjedřič wulfi, řiz je psched nęřčto wjazy hač řto lętami řydomlętnu wōjnu wjedł. Spominajmy na Pětra wulleho, rusřleho řarja, kotřemuž ř čžesčji řu Řuřojo řandžene lęto 1872 wulfi jubilejum řwječřili. Dajeje řebi ř křořřim wopisřač, řčto je řutōn wječř wuřřtrowač, ř čřimž je řo wu-

řnamjenit, so řebi we řtawisnach řo pschimjeno „wulfi“ je dohřł a řařřuřit.

Pětr je řo 26. junija 1672 narodřil a bę řny řarja Řlezja a jeho drugeje mandželisře Natalije. Řlezj w l. 1676 wumřje a po jeho řmřerči bę jeho najřtarsři řny ředor ř řarjom. Řako pał řta řo 1682 miny, nasta to prařčenje, řčto ma na jeho męřto řtupicž. Řętorři řeho džesčazlętneho Pětra řa řarja wuwolachu. Řeho pschirōdna řotra Řofija pał řemu to njespopschesče a řeho dla ř nętorřym ř mōžnym ři řeho kraja řo řjenocři, so byču řo řa Řwana, řarjoweho řyna ř přęnjeho mandželisřwa, řiz pał řřabehow duča a řofoma a řež řlepy bę, wuprajili. Řofija bę řręřow, to řela řerbisři „řręřow“, nęmřki „Řhřžen“, řiz bęču řehy řarjowa řarda, řa řo do- byřa a ř řič pomozu w Řořřtwe wulfi řrawny řbęřł nasta. Řręřy řo ř řromadami na řrōb Řremł w Řořřtwe walichu, so byču Pětra a jeho mačř Nataliju řřōžowali. Taj pał přjedy řbožomnje ř řrodu do řeneho blisřleho řlōřčtra řętnyřřtaj. Šbęřlarjo řpęřňje řa nimaj pschindžesču a řbyž bęču řwjeřde murje a burje řlōřčtra pschekamali, řeju wřčubžom řytaču. Řapōředł do řyřřtwe řtupiwřři Pětra wuhladachu, řiz pschi wōřtarju řlečesče a jeho mačř pōbla njeho řtejo ře řwojnim řiwotom řeho řryjesče. Řa męřje džiwi řręřł ř njemu pschisřocři a čžyřče řemu řwōj wōřny nōž do wutrobj řlōčj, řako ředyn řruři řeho řa řulu pschimny ř wulřim řkōřom wōkajo: „Pō- čžalaj řrařřje, řiz řow pschi řwjatym wōřtarju! wōn nam nječęřnje!“ We řym wōkomiřu pał řarřla řa- leriija ř řlōřčřej pschijęča a řręřow řořčna. Řa řajře wasčňje bu Pětr pschi řiwjenju řđęřžany. Ř to njebę řeničřł řrōčj, řo bu psched pschesčjehanjami řwojřič njespschęřelow wobarnowany. Řeho pschirōdna řotra wjedžiřče řusto řręřow nařčęřwacž a řewal řež mōžni w kraju řemu řa řiwjenjom řeřaču. Řle Wōřa řula řeho pschitřymasče, a jeho řamřna řhřō- blosčj a njebořasnosčj bę řal wulla, řo řwojřič njespschęřelow řusto pobi.

Džewjatnacze lęt řary bu wōn ř řarjom a řwa řnježerřtowo řam na řo. Přjedy řęřataj řisčęře řwili řeho pschirōdnny řrater Řwan a řeho pschirōdna řotra Řofija, ale řubjenje dořčj, řnjeřřtowo wjedłoj. W l. 1689 pał řoři Řwan řwoju řrōnu a Řofija bu wot Pětra do řlōřčtra řhřňjena, řo řanu řčłodu dale wjazy wumyřřlicž a wumjesčj nje mōžesče.

Wot řureho čžasřa řem, řo bu Pětr ř řarjom, je

tón wulki ruski kraj halle swoju móz a nahladnosć dobył. Prjedy njeho Rušow abo Moskowitzow t astiatiskim ludam liežachu. Zich waschnje a drasczenje, jich njesdželanosć a ryč jich wot druhich ludow ros- dželjesche. Hdže dha tež móžesche lud něscho lěpscheho nawuknyč, hdyž jemu žana skladnosć t temu skiczena njebu, hdyž wošebni a mózni wschej pschitwěre a wsche- mu bčudej a wschitkej njewědomnosći šami pschithileni swojeho šamšneho muzitka dla lud w čžemnosći sdžer- žecž pytachu? Pětr, šam žadosćitny po lěpschim wje- dženju a staroblitwy wo to, so by nawuknył a nasho- nit, ščož je druhdže w europiskich krajach dobreho a wužitneho wustajene, je šo najbóle prózowal ruskemu ludu horje pomhacž. Pod jeho knjeistwom šu Ru- šojo špěšchnje do prjódla kročeli. Ščož pola dru- hich ludow lěstotetki trajesche, so lěpscheho šboža dže- lomni buch, to ruski lud psches njewustawate prózo- wanje šwojeho zarja sa 30 lět nawukny a lěpsche wu- stawjenja pschitwisa. Wón je jedyn tyč najwošebnišich mužow, kotryčž je Wóh šebi wušwolil, so by šbože ludow pschisporjac. Sa witowanje a warbu, sa šhum- šchty a wědomnosće, sa lóžništw a wojestwo, sa lěpsche pramo a šprawnišche šakony je šo Pětr w Ru- skiej bóle starak, dylili žadyn prjedawšich zarjow, a w tym š wustojnosćju, wobšajnosćju a š njewustawa- zej špróžnišćju škutkowal, so jeho mjeno niž jenož w šlawišnach jako šlawne šo bčyšćej, ale tež hódne je, so šo w dšakomnym wopomnjenju jeho luda wob- šhoma.

Šizom, jako Pětr 17 lět starý bč, šarasche šo wo to, so by nawjedžil, šajle šu wustawjenja w dru- hich europiskich krajach. W Moskwe šo š jenyw čžo- wjelom šesna, kotremuž Le-Fort rčlachu. Tón bč šyn pschelupža w Šensu w Šchwajzarškej a baloko a ščero- rolo wokoło po wschčch krajach pucžowal. Pětr jeho t šebi wša a wot njeho šebi wupowjedacž dasche, šak druhdže je. Wot njeho wón šhoni, šak šo w Něm- zach a w Šranzowskej wojazy t wošerškej škužbje pschihotuja. Na měšće wón wo wšy Šreobraženškej bliski Moskwy šompagniju š 50 mčodženžow šwojeje štarobý šakoži, kotrymž wón Šotěšni narčkny. Le- Forta wón sa jeje wyschla postaji, wón šam pał jako nisti wojal šobu exeržirowasche. Po krotkim měšesche tešlo rekrutow, so wo wšy žadyn rum wjazy sa nič njebč. Šizom tu wón na to džeržesche, so by šnadž narod abo něšajla šwontomna wošebnosć pláčičž nje- mčka, ale wuschitnosć a šwěrnosć. Š tuteje šompagnije

nasta regiment a posdžišcho ruska garba, kotruž wón na město dšiwich štrčšow šakoži, hdyž bč tyč šahnal. Po lěpschim porjedže wón wošerštwo a wóššo šria- dowa a wón šam posdžišcho to sa hanibu nješeržesche, něotre měšazy jako nisti wojal škužič a jako šajli ničšo hacž tu žyrobu wojakow šaj šejduschla a šommiš- khlčb jěšć. — Nět ja tola šam wem, praji wón, so wojal pschi tym wobštacž móže.

Šako šo Pětr jedyn džen pschi rčny Moskwe psche- šhadžesche, wuhlada wón čžotm, liž bč hinał hacž te druhe twarjeny. Čžoho dla je wón šajli a šwotkal wón je, wobšhonišowasche šo wón. Šemu bu prajene, so je to jendželšti čžotm a so w Šendželškej a Šolland- škej lute šajle lóžje maja a na nič po morju jěšdža. Wěšty Šaršten Brand, tyščer š Šollandšesje bč tón čžotm twaril. Na měšće šlasa teho t šebi, rošry- čžowasche šo š nim a da šebi niž jenož prajič, čžoho dla je tón čžotm šajli šhotowany, ale šo tež w tym rošwucžič, šak ma šo š nim po wodze jěšdžič. Wóšty šo wón dohlada, so šo wjele lěpie š šajkim jendžel- škim čžotmom jěšdži, hacž š ruskim. Šot teho čžaka wón na to myšlesche, lóžništw w šwojim kraju do lěpscheho porjadla šajlicž. Šaršty Šaršten Brand dychje- sche jemu najprjedy jenu nowu lóž po jendželštim a šollandštim waschnju natwaricž a š tej poda šo Pětr na bčke morjo (čžorne, baltisše a naranšche morjo tehdy hšchče t Rusškej nješkusšesche) a wukny tudy š nješ jěšdžič. Š nješ wjesesche šo do Archangela a tudy wuhlada we pschistawje wjele wulšich pschelupšich ló- dšow, kotrež bčchu witowanja dla pschijeli. Šak jemu tola wutroba bijesche, hdyž to wibžišche a to pra- šchenje w nim nasto, čžoho dla je tola mój ruski kraj w tym šady? Wón žaneho mčra njemčesche, hdyž šebi wopomni, šak wjele by šwojemu ludu š tym pomhane byšo, hdy by tež w tutym nastupanju dale kročil. Šaršten Brand po šajkim poručnosć dosto, šo tudy we Archangelu šašhdlicž a nowe pschelupšle lóžje twaricž. Wón šam pał Pětr, žak ruski, šo wo to šarasche, so by lóžništw nawuknył a teho dla wjele čžaka po morju jěšdžesche. Šaj! wón šo posdžišcho šam do Šollandšesje poda a je tam w Šaardamje šydom nješel jako čžěšliški šowaršch najniššche džeko wuknył. Wón šo šwoju wošebnu šulnju šlekny a šo platomu čžěšlišku woblecze. Wšchitke čžěšliške džeko wón tu se šwojimaj rulošmaj wobštara, hšjadny čžesasche, wšcho wumčeršesche a tež šowarštwo nawukny. Šeho šomornizy a dwórnizy, šotšič bčchu

f nim pščišili, durbjachu t swojej wulkej wostudze
 šobu pomhacj. Žalo šo na wščo wustejesche, šo sašo
 do Ruskeje wróbezi. Wón to a druge we šódbjetwarjenju
 porjebzi a potom na to šwoje šódbjowanje staji, wi-
 lowanje po morju a na tych wulkiach rěčach šwojeho
 kraja srjadowacj. Dolež bė tutón wulki ruski kraj koto
 wotkotošmor-
 jom wobda-
 ty, dya wón
 pošdžiščo po
 wójnach se
 Schwedami
 a Turkami
 pšči mēšjezi-
 njenju na to
 džeržesche, šo
 bu jemu bal-
 tistte a naran-
 ške laž tež
 čorne morjo
 wostupjene.
 Pščas to je
 wón Rusku
 niž jenož po-
 powjetschič,
 ale tež wito-
 wanje a war-
 bu luda mó-
 nje pščišpor-
 rik. Wošebje
 wón na to
 džekasche, šo
 šo lud pšči
 morju sašy-
 dli a šo na
 pščetupitwo
 prózowasche.
 Š teho nastja
 tež to wulle
 město Pětro-

Pětr wulki.

hród (Petersburg) pšči baltistim morju, hđež nět
 ruski kšchor bybli. Wón šam šo do teho makeho
 měšiaschla, lotrež wone tehdy bė, f Moskwy poda a
 wjele čaša we nistej hěcje bydlesche, dolež žadyn kš-
 žoriski hród hiščeje natwarjeny njebė.

Kajšeho ducha tutón Pětr bė, šhoni jedyn dale f
 druhich podendženjom, šorlity a kšróbly, njespróž-

niwy a počny wobstajnosčti, štaroblitwy wo šbože šwó-
 jeho luda a kraja, njebojafny pak tež a nahly, pšči
 tym dobročitywy a šurowy, muž žekšnje wole a tola
 šprawneje wutrobny, nješmyšleny na šwonkomnu pšču
 a tola šebi šwojeho počowanja štajnje šwėdomy, je
 šo wén čaš šwojeho žiwjenja počafat.

Žunu šo
 wón na mo-
 rju wjesesche
 a wulki wi-
 chor nastja.
 Štrach bė
 wulkiawšči-
 ty na šódbji
 tšepotajo
 šo modlachy.
 Ženož Pětr bė
 hjes bojosčje.
 Wón na wo-
 džerja šódbje
 šódbowasche
 a pšči nim
 štejo jemu
 pščilasa, kaž
 ju wódbjež
 durbji. Tón
 pak jemu nje-
 ščjerplimy
 wotmolwi:
 dži mi špuča
 awoštaj mje;
 ja kšpje ro-
 šymju, hač
 ty, kaž ma
 šo ta šódbj
 wjesčj. Šbo-
 žomnje pšči-
 wjeje ju t
 brjohej. Tu
 padje wón

zarjež t nohomaj a prošesche jeho dla šwojeho nje-
 pšhistojneho wotmolwjenja wo wódacje. Šow ja ničjo
 wódacj nimam, rjeknu Pětr a lošči jeho tšf króčj na
 čoko, ja šym tebi džak winojty, šo šy naš wumóhč!
 Žež ja to wotmolwjenje, lotrež mi daž šy, šo tebi
 džaluju.

Kajšeho muža, by jedyn šebi myšlit, byču jeho

poddani wysozj cjeszcizj dyrbjei. Bjes nimi, woše-
bje bjes strělzjmi pał jich wjele tajlich bē, kotřiz j nim
nješpokojni bēchu. Strělzj jemu to sa što wsachu, so
wón šebi tyh Poteschni bóle wažeshe, dyžli jich, a so
bē wjele Němzow sa wyšchjch powołał.

Jednu wjeczjor bē Pětr wot šwojeho pšhecjela Le-
Forta na hōšejinu do Preobraženjeje pšheproscheny.
Šdyž šo sa blido šynnyčjchzjchu, bu Pětr se jstwy
wołany. Š durjemi wustupiwšči, wuhlada dweju
strělzow, kotražj jemu t nohomaj panuwšči šo wusna-
jetaj, so je w domje krajneho radzicjela Solownina zyla
hromada mužow šhromadžengš, kiz j kradžu wura-
džuja, kał bychu zarja šlōnzowali. Pětr pšhipošlu-
chawše a na to pšchitasa, so bychu jeju tam šhowali
a poška na wyšchšeho hetmana šwojeje preobraženjeje
gardy pišnje pšchitasnju, so tōn w 11 hodžinač pomje-
nowany dom Solowninowy j wojałami wobšadžicj a
wšchitlich we nim jatych wsacj dyrbi. To bē wje-
czjor w 8 hodžinač. Š měrom šnje šo Pětr t blidu,
jako by šo ničjo nještało a jēdžeshe a pišeshe j tymi
druhimi hōščjemi. W 10 hodžinač postaje wón pra-
jizy: njedajče šo molicj, nělajše małe wobštaranje wje
nufuje, waš na šhwilu wopuschšicj, Pšchewodženy
wot jeneho abjutanta šnje šo do šwojeho wosa a jē-
džeshe do Moskwy t domej Solownina. Wón šo
džiwawše, so tu wojažy, kaž bē pšchitasał, hšchče nješku.
Šsnadž šu nutška w domje, myšleshe wón šebi a
štupi do šale, hđjež jeho nješpšhecželjo šedžichu. Šj,
dobry wjeczjor, rjeknu Pětr, ja šo tu nimo wjesch a
wuhladač, so šo tu jašnje šwēczi; duž šebi myšlach,
so je tu wješeka bješada a mam teho bla lōšht, j
wami šchlenčku wupicj. To je wjele cjesče sa naš,
wotmolwi Solownin a wšchitzy šo na šimnjenje zarja
šašo šešydaču, kiz wšchal prijedy naštrōženi bēchu še-
stawali. Šchlenzy šo pētnje porjedzachu a Pětr j
nimi powjedajo něłotre wupi. Bjes tym jednu strělz
Solowninu do wuschow šchepny: něłt je prawje škladny
čjaš, bratsje! Hšchče niz, wotmolwi tōn j čjcha.

Ša mnje je pał čjaš, šawoła j hrimotatym hšō-
šom Pětr a prašny na blido, so šchlenzy šchčerkō-
taču. Na to Solowninej j pišesču bjes wočzi dyri
a šawoła: šwasajesje te pšy tudy a přecj j nimi
do jastwa. Š jeho šbožu w tym wołomiknjenju tōn
tu štasany hetman gardy do jstwy štupi a sa nim

wotdželenje wojałow. Šji mužjo pał kiz bēchu šo
šarocžili, šwojeho zarja mordowacj, bēchu wschu šhrō-
bšesčj šhubili a na šolenach leže wo hnadu prošchachu.
Woni buchu šwasani do jastwa wotwjedzeni. Šdyž
šo pał to bē štało, Pětr temu hetmanej šylnu plštu
da, jeho wušwarjo, so w prawym čjašu njeje pšch-
šchōł. Tōn pał tu pišanu pšchitasnju, so ma halle
w 11 hodžinač šem pšchitčj, pošasa. Na to zač
jeho wokošči a jemu tu njeprambu wotprošy a šo šašo
na hōšejinu poda, wot kotrejež bē wotjēł. Hōščjo šo
potom njemato džiwachu, jalo jim Pětr tu žyku wēž
wupowjeba.

Še šurowošču dyrbjeshe zač Pětr w šwojim kraju
knežicj, so by šwojich nješpšhecželow porašpł. Wón
pał mějeshe tež šwonta šwojeho kraja nješpšhecželow,
j kotrymiz šo bēdžicj mějeshe. Tu bē jeho šušod
Korla XII. Šwedšti kral, kiz jeho do wōjny šaplecje.
Šdyž bē teho šbit, Turkojo pšchecžimo njemu wustu-
piču, t kotrymž bē Korla XII. čjetnył a jich t wōjnje
našchčjwawł. Ššami Persijzy šo na šhwilu do Ru-
šsteje waliču. Wšchudžom pał Pětr tutych šwojich
šwonkōmnyč nješpšhecželow se šwojimi wojałami pobi
a hdyž mēr čjinjeshe, j wulkej mudročju tu a tam
kruč kraja abo nělajše morjo sa Rusku doby, so bu
wona pod nim a pšches njeho pšchewo wjetšča a
mōžnišča.

Tutōn šlawny a wošebny muž 25. januara 1725
wumrje.

Rušowška ma šo tutemu šwojemu zarzej wo
prawdže pšches mēru wjele džalowacj. Šemu to
mjeno „wulki“ j poknym prawom škusča, kotrež je
šo jemu dačo: Wón je šakožet tuteho mōžneho što-
wajanskeho šhžorštwi, kotrež w Europje kaž w Afikej
šo t ranju wuschēščera a šwoju mōž a knješstwo dale
bóle wobtwjerdžuje, tał so šebi w štwišnach pšch-
chōdnosče wažne město dobudže. Rušowška je pał
w dopomnjenju na Pětra šwojeho šlawneho wulkeho
zarja a šhžora w l. 1872 jubilejum šwjećjka. Džen
jeho naroda, 26. junija, hđjež wón pišchod dwē ščj
lētami do žiwjenja štupi, je w Pětrohrōdže a w Moskwy
a po wšchēm ruškim šhžorštwje džen był džalowanja,
šhwalenja a šbudjenja sa žyky lud t nowemu hōrti-
wemu dalekrocženju po šnamjenju šwojeho wulkeho
zarja w nawjedžitošči, šdžčkanosčji a wērnej pobožnosčji.